

PROIECT ARAD

arhitectură & inginerie

310133 ARAD - ROMÂNIA

bd. DECEBAL NR. 2

tel. +40-(0)257-280.286

fax: +40-(0)257-280.848

e-mail: proiect@inext.ro

www.proiect-arad.ro

Societate comercială pe acțiuni • Cod RC Arad: J/02/304/1991 • Cod fiscal: 1687590

Beneficiar:

CONSILIUL LOCAL BIRCHIȘ

FOAIE DE CAPĂT

Proiect nr.: 32.047

Faza: P.U.G.

Denumire proiect: PLAN URBANISTIC GENERAL COMUNA **BIRCHIȘ** CU
SATELE APARTINĂTOARE:
OSTROV, VIRIȘMORT, CĂPÂLNAȘ

Conținut volum: VOLUMUL I
Memoriu sinteză – Cereri avize
Plan Urbanistic General
Localitatea **BIRCHIȘ**
Localitatea **OSTROV**
Localitatea **VIRIȘMORT**
Localitatea **CĂPÂLNAȘ**

FIȘĂ DE RESPONSABILITĂȚI

1. ÎNSUȘIREA DOCUMENTAȚIEI:

Director general: arh. GHEORGHE SECULICI

Șef proiect: arh. IOAN DARIDA

2. COLECTIV DE ELABORARE:

**Urbanism și amenajarea
teritoriului** arh. IOAN DARIDA

Organizarea circulației: ing. ADRIAN PRAHOVEANU

Alimentarea cu energie electrică: ing. IOAN DEZNAN

Alimentarea cu apă și canalizare: ing. MILORAD IOVANOVICI

3. EDITARE:

Tehnoredactare: RODICA PAP

PROIECT ARAD
arhitectură & inginerie
Cod RC Arad: J02/304/1991
Cod fiscal: R1687590
310133 ARAD-RO Decebal 2
tel.: 40(0)257-280.286
fax: 40(0)257-280.848
e-mail: proiect@inext.ro
www.proiect-arad.ro

proiect nr.: 32.047 faza: P.U.G.
beneficiar: CONSILIUL LOCAL BIRCHIȘ
den. pr.: Plan Urbanistic General comuna
Birchiș cu satele aparținătoare
Ostrov, Virișmort, Căpâlnaș
Volumul I

BORDEROU DE VOLUME

**VOLUMUL I: MEMORIU SINTEZĂ
PLAN URBANISTIC GENERAL
Localitatea BIRCHIȘ
Localitatea OSTROV
Localitatea VIRIȘMORT
Localitatea CĂPÂLNAȘ**

**VOLUMUL II: REGULAMENT DE URBANISM
Localitatea BIRCHIȘ**

**VOLUMUL III: REGULAMENT DE URBANISM
Localitatea OSTROV**

**VOLUMUL IV: REGULAMENT DE URBANISM
Localitatea VIRIȘMORT**

**VOLUMUL V: REGULAMENT DE URBANISM
Localitatea CĂPÂLNAȘ**

BORDEROU VOLUMUL I

A. PIESE SCRISE:

I. FOAIE DE CAPĂT	1
II. FIȘĂ DE RESPONSABILITĂȚI	2
III. BORDEROU DE VOLUME	3
IV. BORDEROU VOLUM I	4
V. MEMORIU GENERAL	6
1. INTRODUCERE	6
1.1. DATE DE RECUNOAȘTERE A DOCUMENTAȚIEI	6
1.2. OBIECTUL LUCRĂRII	6
1.3. SURSE DOCUMENTARE	6
2. STADIUL ACTUAL AL DEZVOLTĂRII	7
2.1. EVOLUȚIE	7
ISTORIC GENERAL	7
2.2. ELEMENTE ALE CADRULUI NATURAL	9
2.3. RELAȚII ÎN TERITORIU	10
2.4. ACTIVITĂȚI ECONOMICE	11
2.5. POPULAȚIA. ELEMENTE DEMOGRAFICE ȘI SOCIALE	16
2.6. CIRCULAȚIE – SITUAȚIA EXISTENTĂ	18
2.7. INTRAVILAN EXISTENT. ZONE FUNCȚIONALE. BILANȚ TERITORIAL	20
2.8. ZONE CU RISCURI NATURALE	25
2.9. ECHIPARE EDILITARĂ	25
2.10. PROBLEME DE MEDIU	27
2.11. DISFUNCȚIONALITĂȚI (LA NIVELUL TERITORIULUI ȘI LOCALITĂȚII)	31
3. PROPUNERI DE ORGANIZARE URBANISTICĂ	34
3.1. STUDII DE FUNDAMENTARE	34
3.2. OPTIMIZAREA RELAȚIILOR ÎN TERITORIU	35
3.3. DEZVOLTAREA ACTIVITĂȚILOR	35
3.4. EVOLUȚIA POPULAȚIEI	37
3.5. ORGANIZAREA CIRCULAȚIEI ȘI A TRANSPORTURILOR	38
3.6. INTRAVILAN PROPUȘ. ZONIFICARE FUNCȚIONALĂ. BILANȚ TERITORIAL	39
BILANȚUL TERITORIAL AL TERENURILOR CUPRINSE ÎN TERITORIUL ADMINISTRATIV AL COMUNEI	44
BILANȚUL TERITORIAL AL SUPRAFETELOR CUPRINSE ÎN INTRAVILANUL EXISTENT	44
3.7. MĂSURI ÎN ZONELE CU RISCURI NATURALE	46
3.8. DEZVOLTAREA ECHIPĂRII EDILITARE	46
3.9. PROTECȚIA MEDIULUI	48
3.10. REGLEMENTĂRI URBANISTICE	51
3.11. OBIECTIVE DE UTILITATE PUBLICĂ	51
4. CONCLUZII - MĂSURI ÎN CONTINUARE	52
5. ANEXE - 1, 2, 3, 4	
6. LISTA AVIZE, ACORDURI	

B. PIESE DESENATE:

1. Încadrarea în teritoriu	Sc. 1:25.000	32.047/01
2. Încadrarea în teritoriu-echipare edilitară	Sc. 1:25.000	32.047/01ED

LOCALITATEA BIRCHIȘ

3. Situația existentă - disfuncționalități	Sc. 1:5.000	32.047/02A
4. Reglementări	Sc. 1:5.000	32.047/03A
5. Reglementări - echipare edilitară Alimentare cu apă și canalizare, alimentare cu energie electrică și telecomunicații	Sc. 1:5.000	32.047/04A
6. Proprietatea asupra terenurilor	Sc. 1:5.000	32.047/05A

LOCALITATEA OSTROV

7. Situația existentă - disfuncționalități	Sc. 1:5.000	32.047/02B
8. Reglementări	Sc. 1:5.000	32.047/03B
9. Reglementări echipare edilitară Alimentare cu apă și canalizare, alimentare cu energie electrică și telecomunicații	Sc. 1:5.000	32.047/04B
10. Proprietatea asupra terenurilor	Sc. 1:5.000	32.047/05B

LOCALITATEA VIRIȘMORT

11. Situația existentă - disfuncționalități	Sc. 1:5.000	32.047/02C
12. Reglementări	Sc. 1:5.000	32.047/03C
13. Reglementări echipare edilitară Alimentare cu apă și canalizare, alimentare cu energie electrică și telecomunicații	Sc. 1:5.000	32.047/04C
14. Proprietatea asupra terenurilor	Sc. 1:5.000	32.047/05C

LOCALITATEA CĂPĂLNAȘ

15. Situația existentă - disfuncționalități	Sc. 1:5.000	32.047/02D
16. Reglementări	Sc. 1:5.000	32.047/03D
17. Reglementări echipare edilitară Alimentare cu apă și canalizare, alimentare cu energie electrică și telecomunicații	Sc. 1:5.000	32.047/04D
18. Proprietatea asupra terenurilor	Sc. 1:5.000	32.047/05D

MEMORIU GENERAL

1. INTRODUCERE

1.1. DATE DE RECUNOAȘTERE A DOCUMENTAȚIEI

- Denumirea lucrării: P.U.G. comuna Birchiș cu satele aparținătoare Ostrov, Virișmort, Căpâlnaș
- Beneficiar: CONSILIUL LOCAL AL COMUNEI BIRCHIȘ
- Proiectant: S.C. PROIECT ARAD S.A.
- Data elaborării: Aprilie 2008

1.2. OBIECTUL LUCRĂRII

Obiectul lucrării îl constituie elaborarea Planului Urbanistic General al comunei Birchiș cu satele aparținătoare Ostrov, Virișmort, Căpâlnaș și Regulamentele aferente.

Lucrarea se elaborează pe baza Temei de proiectare privind elaborarea Planului Urbanistic General al comunei Birchiș, aprobată de Consiliul Local al localității Birchiș prin Hotărârea nr.21 din 29 ianuarie 2000.

La elaborarea lucrării s-a ținut cont de Legea nr. 50/1991 privind "Autorizarea executării construcțiilor și unele măsuri pentru realizarea locuințelor", act fundamental în reglementarea și conținutul documentațiilor de urbanism și amenajarea teritoriului, pentru aprobarea formularelor, a procedurii de autorizare și a conținutului documentațiilor prevăzute de Legea nr. 50/1991, precum și de Ghidul privind metodologia de elaborare și conținutul-cadru al Planului urbanistic General aprobat de M.L.P.A.T. prin Ordinul nr.13/N/10.03.1999.

Planul Urbanistic General, împreună cu Regulamentul de Urbanism aferent devin odată cu aprobarea lor, acte de autoritate ale administrației publice locale, pe baza cărora se eliberează certificatele de urbanism și autorizații de construire pe teritoriul intravilanului comunei.

1.3. SURSE DOCUMENTARE

La întocmirea lucrării au fost consultate documentații întocmite anterior elaborării P.U.G., Studii de fundamentare întocmite concomitent cu P.U.G. și alte surse de informații:

- Proiect nr. 25.052 - Plan de amenajare a teritoriului județul Arad
S.C. PROIECT ARAD S.A. 1993 și 1994
- Proiect nr. 23.180 - Schiță de sistematizare comuna Birchiș
S.C. PROIECT ARAD S.A.1992
- Consiliul Local al comunei Birchiș
- Oficiul de Cadastru și Organizarea Teritoriului Arad
- Direcția Județeană de Statistică - Arad
- "Ghid privind metodologia de elaborare și conținutul-cadru al Planului Urbanistic General", elaborat de "URBANPROIECT" în 1999.
- Lucrarea "Zone expuse la riscuri naturale din județul Arad", elaborat de Fundația "Vasile Goldiș"- Arad
- Studiul "Zone construite protejate din județul Arad" - Proiect nr.29.121 S.C. PROIECT ARAD S.A. 1999
- Legea nr. 5/2000
- Ordin nr. 2314/2004 al Ministerului Culturii și Cultelor

Suportul topografic al lucrării îl constituie planurile localităților componente Sc.1:5.000; plan cadastru - teritoriul administrativ al localității Sc. 1:25.000, reactualizat în 2007.

2. STADIUL ACTUAL AL DEZVOLTĂRII

2.1. EVOLUȚIE

Județul Arad se află la confluența a trei mari teritorii: Banat, Bihor și Hunedoara și fiind o zonă de interferență, aici se regăsesc cinci mari zone etnofolclorice, printre care și Țara Zărandului, unde se încadrează și teritoriul aflat în studiu. Comuna Birchiș, așezată la sud de Mureș, se află pe teritoriul regiunii istorice a Banatului, cum o denotă însuși graiul locuitorilor ei, tocmai la limita (nord-estică) de vecinătate dintre Banat și Crișana (de altfel zona de interferență între județele Arad și Timiș, Hunedoara).

Astfel, istoria comunei Birchiș se leagă de istoria Banatului, iar din punct de vedere al tradiției - și mentalităților – populare, aparține spațiului etnografic, mai restrâns, al Țării Zărandului, constituind o "entitate" de sine stătătoare, foarte bine conservată, cercetătorii constatând că deține un folclor literar - muzical - coregrafic deosebit, care merită să fie cercetat și conservat.

ISTORIC GENERAL

Următoarea schiță istorică regională a fost extrasă, adaptată și completată, din "Studiul de geografie istorică și determinare-delimitare a valorilor urbanistice și arhitecturale" realizat de dr. arh. Teodor Octavian Gheorghiu ca studiu de fundamentare pentru comuna Șagu.

A. COMUNA BIRCHIȘ- SCHIȚĂ ISTORICĂ REGIONALĂ

Nordul Câmpiei Banatului (subzona Câmpia Vingăi), către Mureș, este un spațiu - limită și un spațiu al contactelor unor civilizații și state diferite. Întemeierea unor așezări stabile în zonă poate fi urmărită exclusiv prin descoperirile arheologice făcute pe întreg teritoriul Banatului (realități care pot informa indirect) și pe teritoriul comunei (informații directe).

În cele ce urmează vor fi prezentate principalele etape.

Se consideră, în general, că primele așezări din zonă, cu funcțiuni complexe, aparțin **epocii Neolitice** timpurii când, **culturile de tip Starcevo-Criș** (mileniile VI-V î. Hr.) prilejuiesc întemeierea unor așezări deschise (nefortificate), dintre care cele mai apropiate sunt cele de la **Cenad și Dudeștii Vechi**.

În cadrul **Neoliticului dezvoltat**, în zonă există **culturile Vinca-Turdaș și Tisa**, iar în cadrul **Enoliticului și tranziției către Epoca Bronzului**, se detașează **Cultura Coțofeni** și alte culturi regionale. În acest ultim interval de timp, procesul de întemeiere de așezări, în cele mai diverse situri naturale (văi, versanți și înălțimi) se generalizează în toată zona. Pe teritoriul comunei este semnalată o așezare neolitică la **Firiteaz**.

Epoca Bronzului este foarte consistentă în Banat și este reprezentată prin diferite așezări ale **culturilor Periam-Pecica, Verbicioara, Vatina, Otomani** (până în sec. XVI-XIV-XII î.Hr.). Unele dintre ele sunt deja fortificate cu valuri și șanțuri și organizate într-o manieră superioară, printr-un sistem de ordonat de comunicații interne. Locuințele sunt de suprafață și construite din lemn. În zonă, un exemplu remarcabil a fost descoperit la **Periam**, fiind și bine cercetat arheologic, astfel încât poate sugera anumite organizări și în cea ce privește așezările de pe teritoriul comunei Șagu, de la **Cruceni, Firiteaz și Fiscut**.

Către **sec. X î.Hr.** se plasează momentul de maxim al **Hallstatt-ului timpuriu (prima perioadă a Fierului)**. O așezare bine cercetată, cea de la **Remetea Mare**, are gospodării organizate complex, cu locuințe de suprafață, ateliere pentru prelucrarea bronzului și ceramicii, alături de lăcașuri de cult. În apropiere, în zona Aradului, pe locul actualelor cartiere **Gai, Bujac, Micălaca** exista o grupare de așezări cu urme timpurii de civilizație geto-dacică. Pe teritoriul comunei, se remarcă urmele hallstattiene de la **Șagu** și eventual **Firiteaz** (socotite de unii istorici ca aparținând epocii Bronzului).

Se consideră că în **secolul VI î.Hr.** se încheie procesul de structurare a populației geto-dacică. De altfel, această populație este amintită în contextul războiului lui Darius din 514 î.Hr. în spațiile nord-pontice. Așezarea de la **Remetea Mare** (deja amintită) pune în evidență o continuitate remarcabilă, parcurgând perioadele **epocii a doua a Fierului** (după 350 î.Hr.) și perioada **La Thene** (sec. III-II î.Hr.). Alte puncte fortificate (în majoritatea locuite) de tip "dava" apar în număr mare în întreg Banatul și zona Aradului: **Aizis, Berzobis, Arcidava, Tibiscum, Zurobara, Ziridava**, localizate (cu excepția ultimei) cu relativă precizie, la care se adaugă cele descoperite la **Șiria, Pecica** (asimilate, ambele, frecvent, cu Ziridava), **Clit, Berindia, Cladova** etc. Caracteristica davelor era ocuparea unei înălțimi și fortificarea suplimentară cu șanțuri și valuri. Câteva vor continua să funcționeze și în perioada romană și vor fi reutilizate în Evul Mediu (**Cladova**, de pildă). Pe teritoriul comunei Birchiș nu sunt semnalate asemenea așezări, dar acest fapt poate fi datorat lacunelor de cercetare. În acest sens, un argument poate fi dat de așezările de secol II-IV d. Hr. descoperite la **Cruceni și Fiscut**, care pot avea antecedente mai vechi.

Perioada antică preromană este definită zonal de raportul dintre civilizația geto-dacică, triburile învecinate (Scordisci, lazyges) și civilizația romană care atinsese Dunărea.

Războaiele Daco-Romane (101-106), prin includerea în **Imperiul Roman** a teritoriilor dacice bănățene (organizate divers, de-a lungul timpului dar integrate provinciei Dacia) trasează o importantă graniță de-a lungul Mureșului. Limesul respectiv, cu unele penetrări probabile în teritoriul nordic, începea de la vărsarea Mureșului în Tisa, urmărea râul până la poalele Munților Zărandului și se racorda, prin vestul Munților Apuseni, cu "Limes Porolissensis" care apăra nordul provinciei.

Părăsirea Daciei de către Imperiul Roman în 271, lasă zona respectivă deschisă traiectoriilor populațiilor care gravitau în nordul limesului roman. În secolele V-VII, aici se intersectează traiectoriile gepide, hune, avare și slave. Aceasta este probabil explicația lacunelor de descoperiri arheologice din perioada respectivă, până în secolul XI, cu toate că Banatul conține importante vestigii datorate acestor populații sau contemporane cu intervalul de timp respectiv. Unul dintre ele poate fi circumvalația amintită anterior ca fiind edificată de Imperiul Roman, conform unui alt punct de vedere istoric.

Ultimul secol al primului mileniu produce în teritoriul nord-dunărean, limitrof Imperiului Bizantin și țaratelor sud-slave, coagulări politice sub forma **voievodatelor și cnezatelor**, reprezentate în zona Banatului prin Voievodatul lui Glad, succedat la sfârșitul sec. X de Voievodatul lui Ahtum. Din punct de vedere religios, zona depindea de Biserica Răsăriteană, în speță, de Patriarhia de Constantinopol. Pentru această perioadă sunt atestate numeroase așezăminte bisericești de rit bizantin, acoperind teritoriul Banatului și zonei Aradului.

Regatul Maghiar începe penetrarea în zonă în primii ani ai mileniului al II-lea și reorganizează zona din punct de vedere administrativ, militar, economic. Regatul Maghiar facilitează, în același timp, pătrunderea Bisericii Catolice, structurată teritorial în episcopate (în zonă, Cenad, Oradea, Agria).

Din punct de vedere militar, teritoriul respectiv este organizat în comitate: Timiș și Cenad (temporar). Pericolul **otoman** se face simțit în ultimele decenii ale sec. XIV, transformând din nou zona într-una de graniță. Între 1541-1542 (începutul cuceririlor otomane zonale) și sfârșitul sec. XVII - începutul sec. XVIII (cu unele diferențe de cronologie în funcție de zonă) durează ocupația otomană a Banatului și zonei Arad-Zărand. Teritoriul este organizat ca Pașalâc al Timișoarei (1552-1718).

Primul Război Mondial are ca deznodământ includerea zonei în **Regatul României**, fapt care se materializează practic în 1920. Anumite procese începute anterior se continuă, altele se modifică substanțial. La sfârșitul celui de-al doilea Război Mondial se produce unul dintre cele mai grave fenomene politice ale Europei răsăritene - **penetrarea comunismului**. Profunde mutații politice generate la sfârșitul anilor '40 (1948-1949) au drept consecință mutații, de asemenea profunde, în sistemul proprietăților, economic, social, demografic. Pentru zona Banatului, consecințe grave le-au avut deportările în Bărăgan și colectivizarea, care au contribuit la deteriorarea vieții în mediul rural și depopulare, în ciuda unor artificiale programe comuniste de activare. Din acel moment apare ideea emigrării populației germane în spațiile de origine, fapt care se va petrece în deceniile IX și X ale secolului XX, producând importante mutații etnice și implicit economice și culturale. Un al doilea fenomen extrem de grav pentru integritatea rețelei de așezări rurale, este "sistemizarea satelor", inițiat de puterea comunistă în deceniul IX, prin care se intenționa dezafectarea a sute de sate socotite "neviabile" și aceasta a avut consecințe comportamentale și economice, care se prelungesc până în acest moment.

După 1989, procesul se continuă pentru anumite zone rurale, degradarea vieții și depopularea devenind dramatice. Starea cea mai precară o au așezările retrase, depărtate de căile de comunicații naționale, care se depopulează rapid. Ruinarea satelor este oprită pe alocuri doar de noii veniți (orășeni sau țigani) care dau în schimb lovitură de grație coeziunii comunităților și produc modificări importante morfo-structurale ale așezărilor

Bibliografie:

- "Studiul de geografie istorică și determinare-delimitare a valorilor urbanistice și arhitecturale" realizat de dr. arh. Teodor Octavian Gheorghiu
- Roz A., Géza K., Dicționarul istoric al localităților din județul Arad, Arad, 1997

Extrase de pe paginile de internet:

http://www.virtualarad.net/county/Birchis/virtual_Birchis_home.htm

http://www.virtualarad.net/county/Birchis/virtual_Capalnas_home.htm

http://www.virtualarad.net/county/Birchis/virtual_ostrov_home.htm

http://www.virtualarad.net/county/Birchis/virtual_virismort_home.htm

http://www.banat.ro/festival/festival_arad.html

http://www.clubromania.ro/romania/counties/arad/index_ro.htm

<http://www.occident.ro/arhiva/2002/nr.%2044%20supliment%20de%20sarbatori/o4.html>

<http://cornu1.go.ro/craciunul/07.htm>

2.2. ELEMENTE ALE CADRULUI NATURAL

2.2.1. Caracteristicile reliefului

Teritoriul comunei este situat la sud de Mureș, în zona largă a defileului acestuia. Culoarul Mureșului (Petriș – Lipova) se remarcă prin discontinuitatea mare ce-o introduce în peisaj; de-a lungul a peste 60 km (cât ține culoarul pe teritoriul județului), elementul predominant al peisajului e dat de valea Mureșului cu relieful creat de ea la contactul dintre Munții Zărandului și podișul Lipovei. În cadrul culoarului, de la est la vest distingem: o zonă depresionară largă (Săvârșin – Vărădia); un defileu (Căpruța); o zonă depresionară mai puțin extinsă (Bârzava – Conop) și ultimul defileu (Șoimoș – Lipova), după care acesta iese în câmpie.

În partea de sud a teritoriului administrativ al comunei se continuă dealurile Lipovei. Dealurile Lipovei reprezintă un piemont de eroziune, situat la sud de Mureș. Genetic, acestea sunt legate de Munții Zărandului și de acțiunea Mureșului. Este folosit termenul de dealuri deoarece caracterul piemontan este mai evident doar în partea de vest și sud.

2.2.2. Caracteristici geotehnice

Din punct de vedere al terenului natural, distingem două mari categorii:

- în zona depresionară a culoarului Mureșului: pământuri nisipoase și soluri de luncă respectiv soluri brune aluvionare. Apa subterană e prezentă la cota $-2,00$ / $-3,00$ m de la nivelul terenului, fiind conturată în orizontul nisipos situat sub argilele de la suprafață.
- în zona de deal întâlnim pământuri argiloase și rocă stâncoasă cu crustă argilooasă, soluri aluviare cu sau fără carbonați, soluri brune și mezobazice, soluri argiloase iluviale podzolice și regosoluri.

2.2.3. Geologia zonei

- în zona de luncă, respectiv defileul Mureșului, formațiunile ce apar la suprafață pe teritoriul comunei sunt rocile sedimentare recente de vârstă cuaternară superioară (Holocen) alcătuite din argile și nisipuri în bază.
- dealurile Lipovei reprezintă mai mult o asociere de forme structurale și petrografice (dezvoltate nu numai pe roci panoniene, ci și pe roci vulcanice, conglomerate cretacice, etc.)

2.2.4. Resurse ale solului și subsolului

Până la această dată, pe teritoriul administrativ al comunei Birchiș nu au fost resurse naturale ale solului sau subsolului.

2.2.4.1. Riscuri naturale

- **seismicitate:**

Teritoriul comunei Birchiș se află în zona seismică F, coeficientul seismic K_s fiind 0,08 iar perioada de colț $T_s=0,7$ s.

- **inundații:**

Lunca Mureșului este expusă inundațiilor. Mureșul are un debit mediu de 145 mc/s, însă în perioade cu precipitații abundente debitul crește foarte mult (2.150 mc/s în 1970). Se impun lucrări de consolidări de mal.

- **alunecări de teren** – nu este cazul;
- **eroziuni de mal** – aceste zone sunt localizate pe malul Mureșului și sunt evidențiate în planșa 1 (Încadrare în teritoriu).

2.2.5. Rețeaua hidrografică

Râul Mureș delimitează teritoriul administrativ al comunei Birchiș în partea nordică. Este cel mai important curs de apă din zonă și reglează excesul și deficitul de umiditate. Prezența acestui curs de apă important a influențat în mare măsură forma reliefului dar și clima din regiune.

Pe teritoriul comunei se găsesc și pâraie de mai mică importanță și anume: Pădurii, Izvor, Ostrov și Somonița.

Regiunea dealurilor și piemonturilor se caracterizează prin ape freactice dispuse discontinuu, în depozite cu permeabilități diferite a teraselor înalte, la adâncimi în general de peste 5 m, fiind drenate puternic atât spre luncă datorită pantei hidraulice mari, cât și spre orizonturile de adâncime, acolo unde permeabilitatea apelor o permite.

Apele de adâncime sunt cantonate în general în depozitele panonice inferioare, la adâncime de 150 – 200 m, fiind de calitate mediocră și slab productive.

Rezervele de apă în regiunea dealurilor nu este importantă iar posibilitatea lor de captare e redusă, limitându-se doar la satisfacerea unor necesități locale de apă potabilă.

2.2.6. Clima

Din punct de vedere climatic avem două zone distincte:

a) Topoclimatul culoarului Mureșului, care are unele trăsături asemănătoare cu cele ale câmpiei. Astfel: durata de strălucire a soarelui este 2.000 – 2.100 ore/an, din care circa 1.400 ore se înregistrează în semestrul cald. Temperatura medie anuală este de circa 10°, cea a lunii Ianuarie de circa -1°, iar cea a lunii Iulie de 20°-21°. Amplitudinea medie anuală este de 21° – 22°. Suma de temperatură din perioada de vegetație este de 3.800°. În sezonul cald suprafața luncii se încinge puternic, așa încât maxima absolută de temperatură se ridică până la 40°, în timp ce iarna predomină răcirea radiativă, care coboară minimele până la -30°. Sunt frecvente inversiunile de temperaturi. Primul îngheț se produce în intervalul 11.X.-21.X., iar ultimul în jurul datei de 21.IV. Cantitatea de precipitații este de 650-750mm/an, iar evapo-transpirația 500 mm/an. Vântul dominant, din sectorul V și E, este canalizat pe vale. Vara, în culoarul Mureșului se produc mișcări ale aerului pe pante (brize).

b) Topoclimatul dealurilor Lipovei, care ocupă cea mai mare parte a reliefului deluros la sud de culoarul Mureșului. Temperatura medie anuală variază în jurul a 10°, media lunii Ianuarie este de 1,5°, -3°, iar a lunii Iulie de 20°. Suma de temperatură din perioada de vegetație variază între 3.700° – 3.800°, iar cantitatea anuală de precipitații, între 750-800 mm. Primul îngheț se produce în jurul datei de 21.X, iar ultimul se menține până în jurul datei de 21.IV.

2.3. RELAȚII ÎN TERITORIU

2.3.1. Încadrarea în teritoriu

Comuna Birchiș este situată în extremitatea sud-estică a județului Arad, la 79 km de municipiul Arad și la 45 km de Lipova. Satele aparținătoare sunt situate la distanțe cuprinse între 1 km (Virișmort) și 4 km (Căpâlnaș) de localitatea de reședință, Birchiș.

Teritoriul administrativ al comunei se învecinează în partea sudică cu teritoriul administrativ al județului Timiș, la nord cu teritoriul administrativ al comunei Vărădia de Mureș, la nord și nord – vest cu teritoriul administrativ al comunei Săvârșin, iar la vest cu comuna Bata.

Teritoriul comunei ocupă o suprafață de 10.228 ha, din care:

- teren agricol 5.733 ha, după cum urmează:
  - arabil 2.599 ha
  - livezi --- ha
  - vii --- ha
  - pășuni 1.651 ha
  - fânețe 1.127 ha
- teren neagricol 4.854 ha, repartizat astfel:
  - păduri 4.385 ha
  - ape 108 ha
  - construcții 97 ha
  - drumuri 206 ha
  - teren neproductiv 55 ha

2.3.2. Căi de comunicație

Principalele căi de comunicație de pe teritoriul administrativ al comunei Birchiș sunt:

Rutiere

- DJ 682, care traversează comuna pe direcția Est – Sud, străbătând toate localitățile aparținătoare, astfel: localitatea Birchiș între pozițiile km 12+600 – 16+300, Virișmort între pozițiile km 16+400 – 17+300, Ostrov între pozițiile km 17+600 – 18+900;
- DJ 707 B face legătura cu județul Timiș și străbate localitatea Birchiș între pozițiile km 6+400 – 6+700, Căpâlnaș între pozițiile km 2+300 – 4+100;
- DC 78 face legătura cu județul Timiș și străbate doar localitatea Căpâlnaș între pozițiile km 3+460 – 4+600.

Feroviare

- Teritoriul comunei este deservit de calea ferată Arad-Deva-Simeria (linia 200) care e situată de-a lungul culoarului Mureșului, respectiv în extremitatea nordică a comunei Birchiș și asigură legătura feroviară cu municipiul Arad, reședința de județ precum și cu restul țării. Stația CFR se găsește în localitatea Săvârșin.

2.3.3. Compunerea intravilanului

Intravilanul comunei se compune din trupurile localităților componente și o serie de trupuri izolate. Acestea vor fi descrise amănunțit la paragraful 2.7, "Intravilan existent". Suprafața totală a intravilanului este 688 ha.

2.3.4. Încadrarea în rețeaua de localități a județului

Comuna Birchiș este situată la o distanță de 79 km de municipiul Arad, la 45 km de Lipova și la 6 km. de Săvârșin. Comuna Birchiș se află în sfera de influență a comunei Săvârșin datorită distanței mici între acestea. Săvârșinul reprezintă centrul intercomunal pentru mai multe comune, respectiv: Vărădia de Mureș, Birchiș, Petriș și Bata, dar face parte alături de Bârzava și Lipova, din sistemul urban Lipova.

Sistemul urban Lipova cuprinde:

- 33.419 locuitori în Martie 2000 (conform datelor furnizate de Comisia Județeană de Statistică)

Schema ierarhizării localităților în raport cu rolul și funcțiunile lor în rețeaua de localități a județului Arad, în sistemul Lipova:

- **Situația existentă** - conform datelor furnizate de Comisia Județeană de Statistică la nivelul lunii Martie 2000, sunt prezentate în tabelul alăturat:

Centrul cu rol polarizator	Centru intercomunal	Centru comunal	Nr. locuitori
Sistem Lipova	1. Lipova	01. Lipova	11.483
		02. Zăbrani	4.598
		03. Dorgoș	1.356
		04. Șiștarovăț	327
		TOTAL:	17.764
	2. Bârzava	01. Bârzava	2.889
		02. Conop	2.227
		TOTAL:	5.116
	3. Săvârșin	01. Săvârșin	3.303
		02. Vărădia de Mureș	2.076
		03. Birchiș	2.209
		04. Petriș	1.809
		05. Bata	1.142
		TOTAL:	10.539
TOTAL SISTEM COMUNAL LIPOVA:			33.419
TOTAL JUDEȚ ARAD:			478.092

Se constată că în cadrul sistemului urban Lipova, comuna Birchiș reprezintă 6,61% ca și populație. Din punct de vedere al numărului de locuitori comuna Birchiș este a șasea localitate în sistemul Lipova.

2.4. ACTIVITĂȚI ECONOMICE

2.4.1. Activitatea industrială, depozite și construcții

Unitățile economice existente pe teritoriul comunei Birchiș sunt puțin numeroase și țin de inițiativa privată, fiind în marea majoritate SRL-uri și AF-uri.

2.4.2. Activități agricole și zootehnice

Activitatea economică predominantă este agricultura, deși numărul de angajați înregistrat în acest sector este de doar 7 persoane.

Categoria de folosință	Suprafață totală ha	Procent din suprafața totală %
— Arabil	2599	25,41
— Pășuni	1651	16,14
— Fânețe	1127	11,02
— Vii	0	0
— Livezi	0	0
Teren agricol	5377	52,57
— Păduri	4385	42,87

Categoria de folosință	Suprafață totală ha	Procent din suprafața totală %
— Ape	108	1,06
— Drumuri	206	2,01
— Construcții	97	0,95
— Neproductiv	55	0,54
Teren neagricol	4851	47,43
Total general	10228	100

Din analiza acestui tabel rezultă suprafața ocupată de terenurile agricole, respectiv 2599 ha, este aproximativ egală cu cea ocupată de pășuni și fânețe.

O suprafață mare este ocupată de păduri (în special de fag), respectiv 42,88% din total.

Conform datelor preluate de la A.N.C.P.I, situația fondului funciar pe categorii de folosință și pe proprietari valabilă la data de 30 Decembrie 2000 este prezentată în tabelul alăturat:

DEȚINĂTORI	TERENURI AGRICOLE					TEREN AGRICOL TOTAL	TEREN NEAGRICOL					TEREN NEAGRICOL TOTAL	TOTAL GENERAL
	Arabil	Pășuni	Fânețe	Vii	Livezi		Păduri	Ape	Drumuri	Cons- Trucții	Nepro- ductiv		
Total județ public + privat	2599	1651	1227	0	0	5377	4385	108	206	97	55	4851	10228
Domeniul public – Statul Român	23	0	81	0	0	104	1614,03	77	151	21	47	1518	2014
Primării	4	0	0	0	0	4	463,4	10	100	1	42	616	620
În administrarea Primărie Birchiș	4	0	0	0	0	4	0	10	100	1	42	153	157
Ministerul Agriculturii și Dezvoltării	0	0	71	0	0	71	0	67	35	1	5	108	179
R.A. "ROMSILVA"	0	0	71	0	0	71	0	0	35	1	0	36	107
În administrare ROMSILVA	0	0	0	0	0	0	1614,03	0	0	0	0	0	0
R.A. A Apelor	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	5	73	73
Ministerul Transporturilor	0	0	0	0	0	0	0	0	16	0	0	16	16
Ministrul Învățământului	1	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	1	2
Ministerul Sănătății	2	0	10	0	0	12	0	0	0	11	0	11	23
Ministerul Culturii	16	0	0	0	0	16	0	0	0	7	0	7	23
Dep. Așezăminte culturale	16	0	0	0	0	16	0	0	0	7	0	7	23
Domeniul privat total	2576	1651	1046	0	0	5273	2771	31	55	76	8	2541	8214
Domeniul privat al statului	0	1651	1046	0	0	2004	0	2	16	0	0	18	2022
Izlazuri - Birchiș	0	1651	353	0	0	2004	0	2	16	0	0	18	2022
Domeniul privat particular	2576	0	353	0	0	3269	2771	29	39	76	8	2923	6192
În Administrare Ocol Silvic Regal	0	0	0	0	0	0	2590	0	0	0	0	0	0
Proprietăți individuale	2576	0	693	0	0	3269	146,5	29	39	76	8	298	3567
Individuali - Birchiș	2576	0	693	0	0	3269	36	29	39	76	8	188	4457

Din analiza tabelului anexat se constată că din total suprafață agricolă luat în studiu 5.377 ha:

- 2004 ha, respectiv 37,26 % aparține domeniului public și domeniului privat al statului
- 3373 ha, respectiv 62,74 % aparține domeniului privat

Din total arabil, cea mai mare parte din suprafață se află în domeniul privat, și anume 2576 ha, reprezentând 99,11% din total terenuri arabile.

Prezentăm în continuare câteva date privind producția agricolă și vegetală realizată în 2002, date după care se pot trage unele concluzii pentru fundamentarea dezvoltării agriculturii în perspectivă. Datele au fost furnizate de Direcția Județeană de statistică.

Producția vegetală și animalieră se prezintă astfel:

– grâu și secară	
– suprafață cultivată (ha)	250
– producția totală (t)	450
– porumb boabe	
– suprafață cultivată (ha)	750
– producția totală (t)	2580
– cartofi	
– suprafață cultivată (ha)	120
– producția totală (t)	1800
– floarea soarelui	
– suprafață cultivată (ha)	20
– producția totală (t)	25
– sfecla de zahăr	
– suprafață cultivată (ha)	
– producția totală (t)	
– legume	
– suprafață cultivată (ha)	110
– producția totală (t)	1287

Situația animalelor pe satele comunei Birchiș:

– Birchiș:	
– vaci:	140
– cai:	70
– porci:	600
– Căpâlnaș:	
– vaci:	159
– cai:	132
– porci:	800
– Ostrov:	
– vaci:	140
– cai:	16
– porci:	200
– Virișmort:	
– vaci:	24
– cai:	8
– porci:	45

Producția agricolă și menajeră

Din situația prezentată (date furnizate de Direcția Județeană de Statistică) se constată că producția animală este asigurată aproape în totalitate de sectorul particular respectiv în gospodăriile populației. Acest lucru se datorează faptului că unitățile de stat cu profil zootehnic au fost desființate. Favorabilitatea condițiilor naturale și nevoia de produse agroalimentare trebuie să determine o orientare a agriculturii în perspectivă. Producția vegetală urmărește asigurarea integrală a bazei furajere pentru animale și a unor cantități însemnate de produse vegetale (cereale, plante, legume) pentru consumul populației

Situația forței de muncă ocupată din sectorul agricol este foarte greu de stabilit cu exactitate, deoarece agricultura este practică și în sistem privat. Conform datelor furnizate de Direcția Județeană de Statistică Arad, la nivelul lunii Martie 2000, în agricultură lucrau cu contract de muncă doar 44 de persoane.

Spre deosebire de perioada de dinainte de 1989 când în agricultură forța de muncă era constituită din elevi, femei și bătrâni, în prezent se observă o întoarcere a bărbaților spre muncile agricole (în societăți comerciale, asociații sau în special individuali).

Sunt prezentate în anexe o serie de hărți ale teritoriului administrativ al județului Arad cuprinzând date care reflectă profilul agricol al zonei studiate.

2.4.3. Transporturi

Conform datelor furnizate de Direcția Județeană de Statistică Arad în ramura transporturilor, depozitare, poșta, comunicații, populația ocupată la nivelul lunii Martie 2002 era de 7 salariați.

Pe teritoriul administrativ al comunei Birchiș există următoarele rute de transport în comun:

- Lipova – Birchiș - Săvârșin - 2 curse pe zi, tur-retur; autobuzele se află în proprietatea Companiei de Transport Public Arad;

2.4.4. Turism

În teritoriul administrativ al comunei Birchiș nu există unități turistice.

2.4.5. Unități din domeniul public și al serviciilor

UNITĂȚI DE COMERȚ ȘI DE ALIMENTAȚIE PUBLICĂ

Majoritatea unităților comerciale și de alimentație publică aparțin unor persoane fizice sau juridice private. Acestea sunt localizate în cu precădere în zona centrală a localităților.

Conform legilor unei economii de piață, aceste unități comerciale își schimbă deseori profilul, proprietarul, locația, funcție de cererea existentă pe piață.

Luând în considerare datele de pe teren, situația se prezintă astfel:

- localitatea BIRCHIȘ
  1. Magazine mixte: 2
    - suprafața totală: 0,22 ha
  2. Magazin fitosanitar
    - suprafața: 0,14 ha
  3. Bar și cofetărie
    - suprafața: 0,10 ha
  4. Restaurant
    - suprafața: 0,13 ha
- localitatea OSTROV
  1. Magazin mixt și bufet
    - suprafața: 0,15 ha
- localitatea CĂPĂLNĂȘ
  1. Magazine mixte
    - suprafața totală: 0,22 ha
  2. Magazin mixt + bar
    - suprafața totală: 0,04 ha

PRESTĂRI SERVICII:

Toate aceste unități țin de inițiativa privată (persoane fizice, asociații familiale, SRL-uri).

În ceea ce privește sectorul de prestări servicii, situația se prezintă astfel:

- localitatea BIRCHIȘ
  1. Poșta
    - suprafața totală: 0,10ha
  2. Brutărie
    - suprafața: 0,12 ha
    - suprafața: 0,13 ha

2.5. POPULAȚIA. ELEMENTE DEMOGRAFICE ȘI SOCIALE

2.5.1. Numărul și evoluția populației

Datorită scăderii natalității și a fenomenului migratoriu, populația comunei este în scădere, astfel conform datelor furnizate de Comisia Județeană de Statistică și a datelor preluate din P.A.T.J., populația comunei Birchiș și a localităților aparținătoare a evoluat după cum urmează:

	1930	1948	1956	1966	1977	1992	2000	2002
Birchiș	1491	1440	1268	1119	924	752		
Ostrov	568	516	494	400	364	264		
Căpâlnaș	1404	1428	1378	1314	1301	1024		
Virișmort	248	236	180	152	116	66		
TOTAL COMUNĂ:	3714	3620	3320	2985	2705	2106	1996	2031

Se observă un proces continuu de scădere a populației comunei, astfel că numărul locuitorilor în anul 2000 reprezintă 53,74% față de populația înregistrată în anul 1930.

Creșterea medie anuală se prezintă astfel:

2000/1930	-24,54		1948/1930	-5,22
2000/1948	-31,23		1956/1948	-37,50
2000/1956	-30,09		1966/1956	-33,50
2000/1966	-29,08		1977/1966	-28,00
2000/1977	-30,82		1992/1977	-39,93
2000/1992	-13,75			

2.5.2. Structura populației pe principale grupe de vârstă

Conform datelor furnizate de Comisia Județeană de Statistică, structura populației comunei pe sexe și grupe de vârstă populația la data de 1 Ianuarie 2000, este următoarea:

	TOTAL	MASCULIN	FEMININ
TOTAL	1996	965	1031
0 - 4 ani	114	57	57
5 - 9 ani	124	68	56
10 - 14 ani	166	95	71
15 - 19 ani	108	59	49
20 - 24 ani	109	49	60
25 - 29 ani	106	53	53
30 - 34 ani	125	68	57
35 - 39 ani	95	44	51
40 - 44 ani	113	59	54
45 - 49 ani	93	46	47
50 - 54 ani	148	76	72
55 - 59 ani	106	52	54
60 - 64 ani	154	64	90
65 - 69 ani	131	54	77
70 - 74 ani	126	56	70
75 - 79 ani	131	59	72
80 - 84 ani	37	14	23
85 și peste	23	13	10

Se observă că populația tânără 0 - 14 ani, reprezintă 20,24 % din total populație, populația activă 15 - 65 ani reprezintă 57,32 % din total populație în timp ce populația de peste 65 ani reprezintă 22,44 % din total populație.

2.5.3. Resursele de muncă și posibilitățile de ocupare a acestora

Populația ocupată

Populația activă defalcată pe ramuri ale economiei, date furnizate de Direcția Județeană de Statistică Arad și actualizată cu date de pe teren se prezintă astfel: - pe total comună –

Domeniu de activitate (număr mediu de salariați)	TOTAL (PERSOANE)
Forța de muncă (salariați)	166 (total)
Agricultură	44
Industrie (total)	2
Industria prelucrătoare	2
Energie electrică și termică, gaze și apă	-
Construcții	1
Comerț	13
Transport, depozitare, poștă, comunicații	2
Administrație publică	8
Învățământ	30
Sănătate și asistență socială	58

2.5.4. Asigurarea cu locuințe a populației

Situația locuințelor, conform recensământului din 1992, se prezintă astfel:

LOCUINȚE PERMANENTE	Birchiș	Ostrov	Virișmort	Căpâlnaș	Total comună
- număr - total	316	94	33	326	719
- din care neocupate		8	3	17	52
- camere de locuit –număr	738	219	77	761	1.795
- suprafață	13.781	4.089	1.438	14.210	35.725
SEZONIERE					
- număr - total	2	30	29	0	51
- camere de locuit –număr	6	81	65	0	152
- suprafață	70	1.181	956	0	2.207
TOTAL					
- număr - total	318	124	62	326	830
- camere de locuit –număr	744	300	142	761	1.947
- suprafață	13.851	5.270	2.394	14.210	37.932
- nr. pers. ce alcătuiesc gospodăria	774	228	68	1.067	2.137

Menționăm că datele din tabel provin de la recensământul populației și al locuințelor din 1992 de atunci numărul locuitorilor a scăzut de la 2031 la 1956.

Indicatorii reprezentând condițiile de locuit ale populației:

	Total comună
– Suprafață locuibilă medie/locuință	45,70
– mp suprafață locuibilă medie/pers.	17,75
– nr. persoane/locuință	2,57
– nr. persoane/cameră	1,10

Cel mai mare număr de locuințe (aproximativ 90%) au fost construite în perioada 1890 – 1950. În prezent se construiește puțin, astfel că, în perioada 1989 - 2001, au fost construite un număr de 15 locuințe noi, din care 8 locuințe au regim de înălțime P+1. Din fondul construit, aproximativ 40% sunt construcții de cărămidă, 60% sunt realizate din pământ bătut (văiugă), iar restul construcțiilor, reprezentând în general anexe, sunt realizate din lemn. Cele mai multe gospodării sunt de tip rural, cu un regim de înălțime predominant parter.

2.6. CIRCULAȚIE – SITUAȚIA EXISTENTĂ

2.6.1. Circulația rutieră

LOCALITATEA BIRCHIȘ

Localitatea Birchiș este o localitate de deal, cu relief denivelat în anumite sectoare.

Aceasta se află amplasată la intersecția a doua drumuri județene respectiv DJ 682 și DJ 707 B.

- DJ682 pe direcția vest-sud-est Făget-Birchiș-Zăbalț-Lipova-Zăbrani-Arad-Felnac-Periam în lungime de 129,0 km.
- DJ 707 B pe direcția est DJ 707 A-Valea Mare-Birchiș în lungime de 6,7 km.

În apropierea localității își desfășoară traseul D.N. 7 Arad-Deva pe malul drept, nordic al Mureșului.

- DC 77 Căpâlnaș - limita județ Timiș în lungime de 6,0km.
- DC 78 între DJ 682 – Căpâlnaș în lungime de 3,5 km

LOCALITATEA OSTROV

Localitatea Ostrov este o localitate de deal, cu relief denivelat în anumite sectoare .

Aceasta se află amplasată pe drumul județean DJ 682 Făget-Birchiș-Zăbalț-Lipova-Zăbrani-Arad-Felnac-Periam în lungime de 129,0km.

Drumul județean DJ 682 are traseul în partea mediană a localității Ostrov, acesta constituindu-se în axa principală .

În apropierea localității își desfășoară traseul DN 7 Arad-Deva.

- D.J. 707 B pe direcția est DJ 707 A-Valea Mare-Birchiș în lungime de 6,7 km.
- DC 77 Căpâlnaș-limita județ Timiș în lungime de 6,0km.
- DC 78 între DJ 682 – Căpâlnaș în lungime de 3,5 km
- DC 80 între Tela-Bulci-Ostrov - în lungime de 8,0 km

LOCALITATEA VIRIȘMORT

Localitatea VIRISMORT este o localitate de deal, cu relief denivelat în anumite sectoare .

Aceasta se află amplasată pe drumul județean DJ 682 Făget-Birchiș-Zăbalț-Lipova-Zăbrani-Arad-Felnac-Periam în lungime de 129,0km.

Drumul județean D.J.682 are traseul în partea de nord a localității Virișmort.

În apropierea localității își desfășoară traseul D.N. 7 Arad-Deva.

- DJ 707 B pe direcția est DJ 707 A-Valea Mare-Birchiș în lungime de 6,7 km.
- DC 77 Căpâlnaș-limita județ Timiș în lungime de 6,0km.
- DC 78 între DJ 682 – Căpâlnaș în lungime de 3,5 km

LOCALITATEA CĂPÂLNAȘ

Localitatea Căpâlnaș este o localitate de deal, cu relief denivelat în anumite sectoare .

Aceasta se află amplasată pe drumul județean DJ 707 B al cărui traseu este: DJ 707 A –Valea Mare-Căpâlnaș- Birchiș. Lungimea acestui traseu este 6,7 km.

Alte drumuri învecinate sunt:

- D.J.682 Făget-Birchiș-Zăbalț-Lipova-Zăbrani-Arad-Felnac-Periam în lungime de 129,0km.
- D.N. 7 Arad-Deva.
- DC 77 Căpâlnaș-limita județ Timiș în lungime de 6,0km.
- DC 78 între DJ 682 – Căpâlnaș în lungime de 3,5 km

Circulația rutieră din localitate este alcătuită din:

- circulație locală
- circulație de tranzit
- circulație de penetrație

Circulația de tranzit și de penetrație care reprezintă valorile cele mai mari de trafic se desfășoară pe sectorul stradal al DJ 707 B modernizat.

Traficul de tranzit al comunei se desfășoară în principal pe traseele drumurilor județene menționate și prin intermediul acestora se racordează la drumurile învecinate. Aceste drumuri fac parte din rețeaua de drumuri a Județului Arad care asigură legătura rutieră cu celelalte județe ale țării.

Circulația locală se desfășoară și pe străzile colectoare care se racordează direct la strada principală.

2.6.2 Circulația feroviară

LOCALITATEA BIRCHIȘ

În localitatea Birchiș nu există cale ferată proprie.

Calea ferată apropiată este linia CFR Arad - Deva cu stație în localitatea Săvârșin.

Această stație CF deservește și necesitățile locuitorilor din comuna Birchiș.

2.6.3 Rețeaua stradală existentă

LOCALITATEA BIRCHIȘ

Rețeaua stradală existentă în localitatea Birchiș este alcătuită numai din străzi de categ. a III-a și a IV-a cu fronturi destul de largi.

Din totalul de 10,8 km,

- 40,0 % sunt străzi modernizate în stare bună respectiv 4,3 km

Străzile modernizate ale localității sunt:

- partea stradală a DJ 682 în lungime de 3,7 km
- partea stradală a DJ 707 A în lungime de 0,6 km

- 60,0 % sunt străzi nemodernizate respectiv 6,5 km

Rezultă un grad redus de modernizare a străzilor pentru această localitate.

În localitate circulația principală se desfășoară pe arterele de categoria III care sunt străzi cu 2 benzi de circulație.

Traficul de tranzit al localității se desfășoară în principal pe traseul drumului județean DJ 707 B iar prin intermediul acestuia se racordează la drumurile județene și naționale învecinate. Aceste drumuri județene respectiv DJ 682 și DJ 707 A, B fac parte din rețeaua de drumuri a Județului Arad care asigură legătura rutieră cu celelalte județe ale țării.

Ca stare de viabilitate străzile aparțin tramei localității se împart astfel:

- Stare de viabilitate corespunzătoare respectiv străzi modernizate: lungime 4,3 km
- Stare de viabilitate necorespunzătoare respectiv străzi nemodernizate cu îmbrăcăminte de macadam sau chiar pământ

- din această categorie fac parte toate celelalte străzi de categ. a III-a sau a IV-a ale tramei stradale.

LUNGIMEA TOTALĂ A STRĂZILOR ÎN LOCALITATEA BIRCHIȘ ESTE: L = 10,8 km

LOCALITATEA OSTROV

Rețeaua stradală existentă în localitatea Ostrov este alcătuită numai din străzi de categ. a III-a și a IV-a cu fronturi destul de largi.

Din totalul de 3,8 km,

- 37,0 % sunt străzi modernizate în stare mediocră respectiv 1,4 km

Străzile modernizate ale localității sunt:

- partea stradală a DJ 682 în lungime de 1,4 km

- 67,0 % sunt străzi nemodernizate respectiv 2,4 km

Rezultă un grad redus de modernizare a străzilor pentru această localitate.

În localitate circulația principală se desfășoară pe arterele de categoria a III-a care sunt străzi cu 2 benzi de circulație.

Traficul de tranzit al localității se desfășoară în principal pe traseul drumului județean DJ 682 iar prin intermediul acestuia se racordează la drumurile județene și naționale învecinate. Aceste drumuri județene respectiv DJ 682 și DJ 707 A, B fac parte din rețeaua de drumuri a Județului Arad care asigură legătura rutieră cu celelalte județe ale țării.

Ca stare de viabilitate străzile aparțin tramei localității se împart astfel:

- Stare de viabilitate corespunzătoare respectiv străzi modernizate: lungime 1,4 km
- Stare de viabilitate necorespunzătoare respectiv străzi nemodernizate cu îmbrăcăminte de macadam sau chiar pământ

- din această categorie fac parte toate celelalte străzi de categ. a III-a sau a IV-a ale tramei stradale.

LUNGIMEA TOTALĂ A STRĂZILOR ÎN LOCALITATEA OSTROV ESTE: L = 3,8 km

LOCALITATEA VIRIȘMORT

Rețeaua stradală existentă în localitatea Virișmort este alcătuită numai din străzi de categ. a III-a și a IV-a cu fronturi destul de largi.

Din totalul de 3,1 km,

- 29,0 % sunt străzi modernizate în stare bună respectiv 0,9 km

Străzile modernizate ale localității sunt:

- partea stradală a DJ 682 în lungime de 0,9 km

- 71,0 % sunt străzi nemodernizate respectiv 2,17 km

Rezultă un grad redus de modernizare a străzilor pentru aceasta localitate.

În localitate circulația principală se desfășoară pe arterele de categoria a III-a care sunt străzi cu 2 benzi de circulație.

Traficul de tranzit al localității se desfășoară în principal pe traseul drumului județean DJ 682 iar prin intermediul acestuia se racordează la drumurile județene și naționale învecinate. Aceste drumuri județene respectiv DJ 682 și DJ 707 A, B fac parte din rețeaua de drumuri a Județului Arad care asigură legătura rutieră cu celelalte județe ale țării.

Ca stare de viabilitate străzile aparțin tramei localității se împart astfel:

- Stare de viabilitate corespunzătoare respectiv străzi modernizate: lungime 0,9 km
- Stare de viabilitate necorespunzătoare respectiv străzi nemodernizate cu îmbrăcăminte de macadam sau chiar pământ

- din această categorie fac parte toate celelalte străzi de categ. a III-a sau a IV-a ale tramei stradale.

LUNGIMEA TOTALĂ A STRĂZILOR ÎN LOCALITATEA VIRIȘMORT ESTE: L = 3,07 Km

LOCALITATEA CĂPÂLNAȘ

Rețeaua stradală existentă în localitatea Căpâlnaș este alcătuită numai din străzi de categ. a III-a cu fronturi destul de largi.

Din totalul de 11,3 km:

- 12,0 % sunt străzi modernizate în stare bună, respectiv 1,4 km
- 88,0 % sunt străzi de pământ nemodernizate respectiv 9,93 km

Rezultă un grad redus de modernizare a străzilor pentru această localitate.

Repartizarea pe categorii a străzilor localității este următoarea:

Străzi categ. I-a

Străzi categ. a II-a

Străzi categ. a III-a: 11,3 km

LUNGIMEA TOTALĂ A STRĂZILOR ÎN LOCALITATEA CĂPÂLNAȘ este de 11,3 Km

2.7. INTRAVILAN EXISTENT. ZONE FUNCȚIONALE. BILANȚ TERITORIAL

Compunerea intravilanului

Intravilanul comunei Birchiș este format din următoarele trupuri (trupuri principale și trupuri izolate):

1. Birchiș	S=269,73 ha
(reședința de comună)	
2. Ostrov	S= 99,57 ha
(sat aparținător)	
3. Virișmort	S=61,10 ha
(sat aparținător)	
4. Căpâlnaș	S=296,73 ha
(sat aparținător)	
5. Trupuri izolate	S=8,02 ha
Total:	S=735,15

Trupuri izolate existente:

Localitatea Birchiș	Trup A1 cimitir:	S=1,40
Localitatea Ostrov	Trup B1 cimitir:	S=1,54 ha
	Trup B2 Exploatare agricolă:	S=1,94 ha
	(dezafectată – pășune)	
Localitatea Virișmort	Trup C1 cimitir:	S=0,45 ha
Localitatea Căpâlnaș	Trup D1 cimitir:	S=0,67 ha
	Trup D2 cimitir:	S=1,82 ha
	Trup D3 moară:	S=0,20 ha
	(introdusă în intravilan)	
	Total trupuri izolate existente	S=8,02 ha

Repartiția zonelor funcționale se analizează pe două trepte de teritoriu, în cadrul teritoriului administrativ al comunei Birchiș și în cadrul intravilanului localității.

Această abordare este indispensabilă, deoarece părțile ce compun intravilanul cuprind o serie de trupuri reprezentând:

- localitatea de reședință
- localități aparținătoare
- trupuri izolate în teritoriu cu diverse funcțiuni:
  - unități economice izolate (industriale, agrozootehnice, de depozitare)
  - unități de gospodărie comunală și echipare edilitară (cimitire, platforme pentru depozitarea deșeurilor, puțuri de captare apă, stații de epurare, stații de transformare etc.)
  - saivane

Bilanțul teritorial al suprafețelor cuprinse în limita teritoriului administrativ

De la A.N.C.P.I. au fost preluate următoarele date:

- **Bilanțul teritorial al terenurilor pe categorii de folosință per total comună**
- **Bilanțul teritorial al terenurilor din intravilan pe categorii de folosință, per total comună**

Bilanțul teritorial al terenurilor cuprinse în teritoriul administrativ al comunei

Categoria de folosință	Suprafață totală ha	Procent din suprafața totală %
– Arabil	2.606,82	25,48
– Pășuni	1.651	14,14
– Fânețe	1.127	11,02
– Vii	0	0
– Livezi	0	0
Teren agricol:	5.384,52	52,64
– Păduri	4.385	42,87
– Ape	108	1,06
– Drumuri	206	2,01
– Construcții	97	0,95
– Neproductiv	55	0,54
Teren neagricol:	4.843,13	47,36
Total general:	10.228	100%

Se observă că suprafața ocupată de terenuri agricole ocupă numai un sfert - $\frac{1}{4}$ - din suprafața teritoriului administrativ al comunei (25,41 %).

Suprafața ocupată de curți - construcții reprezintă 2,01 % din total teritoriu. În această suprafață sunt cuprinse curțile construcții din intravilan, precum și trupurile izolate.

Acest bilanț este prezentat și în tabelul alăturat:

TERITORIUL ADMINISTRATIV AL UNITĂȚII DE BAZĂ	CATEGORII DE FOLOSINȚĂ (ha)										TOTAL
	Agricol					Neagricol					
	Arabil	Pășuni	Fânețe	Vii	Livezi	Păduri	Ape și stuf	Drumuri	Curți constr.	Neprod.	
EXTRAVILAN	1.996,52	1.651,00	1.127,00	-	-	4.385,00	89,00	189,33	8,02	55,00	9.500,87
INTRAVILAN	610,30	-	-	-	-	-	19,00	16,67	89,18	-	727,13
TOTAL	2.606,82	1.651,00	1.127,00	-	-	4.385,00	108,00	206,00	97,00	55,00	10.228,00
% din total	5.384,82 ha = 52,64%					4.843,18 ha = 47,36%					100,0

Față de datele preluate de la O.C.P.I., ținând cont de situația de pe teren, au survenit modificări în ceea ce privește situația trupurilor izolate din extravilan, deoarece unele dintre acestea au dispărut. Acestea sunt în general saivane ale fostului C.A.P.

În lista cuprinzând situația trupurilor izolate, au fost trecute doar trupurile izolate care mai există conform tabel 2.7.

INTRAVILAN EXISTENT = Suprafață totală intravilan + Suprafață curți construcții din extravilan

Prin urmare, **suprafața totală a intravilanului existent este de 727,13 + 8,02 = 735,15 ha.**

Bilanțul teritorial al suprafețelor cuprinse în intravilanul existent

Situația terenurilor din intravilan, per total comună și defalcat pe categorii de folosință este prezentat în tabelul următor:

Categoria de folosință	Suprafață totală ha
— Arabil	610,30
— pășuni	-
— fânețe	-
— vii	-
— livezi	-
Total agricol:	610,30
— păduri	-
— ape	19,00
— drumuri	16,67
— construcții	89,13
— neproductiv	-
Total neagricol:	124,65
Total general:	735,15

Bilanțul suprafețelor principalelor zone funcționale din intravilanul existent este prezentat în tabelul următor:

ZONE FUNCȚIONALE	Suprafața (ha) EXISTENT						Procent din intravilan
	Localitate principală	Localitate aparținătoare	Localitate aparținătoare	Localitate aparținătoare	Trupuri izolate	TOTAL	
	Birchiș	Ostrov	Virișmort	Căpâlnaș			
LOCUINȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE	245,55	91,52	45,79	265,77	-	648,63	88,22
UNITĂȚI INDUSTRIALE ȘI DEPOZITARE	-	-	-	-	0,2	0,2	0,03
UNITĂȚI AGRO-ZOOTEHNICE	6,01	-	-	-	1,94	7,95	1,08
INSTITUȚII ȘI SERVICII DE INTERES PUBLIC	2,89	0,67	0,11	6,23	-	9,90	1,35
CĂI DE COMUNICAȚIE ȘI TRANSPORT, din care:							
• rutier	6,14	4,01	1,28	5,17	-	16,60	2,27
• feroviar	-	-	-	-	-	-	-
SPAȚII VERZI, SPORT, AGREMENT, PROTECȚIE	1,20	3,37	-	19,56	-	24,13	3,28
CONSTRUCȚII TEHNICO-EDILITARE	-	-	-	-	-	-	-
GOSPODĂRIE COMUNALĂ, CIMITIRE	2,86	-	-	-	5,88	8,74	1,19
DESTINAȚIE SPECIALĂ	-	-	-	-	-	-	-
TERENURI LIBERE	-	-	-	-	-	-	-
APE	5,08	-	13,92	-	-	19,00	2,58
PĂDURI	-	-	-	-	-	-	-
TERENURI NEPRODUCTIVE	-	-	-	-	-	-	-
TOTAL INTRAVILAN EXISTENT	269,73	99,57	61,10	296,73	8,02	735,15	100

Principalele caracteristici ale zonelor funcționale din intravilan

În urma recensământului locuințelor efectuat în 1992 se pot trage unele concluzii în ceea ce privește fondul de locuințe existent, din punct de vedere cantitativ și calitativ. Suprafața locuibilă medie/persoană calculată pentru întreaga comună este de 14,04 mp/persoană.

Număr mediu persoane/cameră este de 1,08 pers./cam.

Locuințele, în marea majoritate având un singur nivel, sunt locuințe izolate. Forma parcelelor este în general regulată.

Cea mai mare parte a locuințelor corespund din punct de vedere al suprafețelor, dar nu corespund din punct de vedere al echipării tehnico-edilitare. Localitățile componente nu de rețele de apă potabilă, canalizare, gaz, iar rețeaua telefonică este slab dezvoltată.

• ZONA DE ACTIVITĂȚI ECONOMICE

Nu există zonă aferentă activităților economice, fapt ce ilustrează gradul foarte scăzut al puterii economice al comunei.

• ZONA SPAȚIILOR VERZI, AGREMENT, SPORT ȘI PROTECȚIE

Zona aferentă spațiilor verzi de agrement, sport și protecție ocupă o suprafață de 24,13 ha per total comună, reprezentând 3,28% din total intravilan. Nu au fost luate în considerare plantațiile de aliniament de la marginea străzilor din intravilan.

Zone obiective cu valoare de patrimoniu de interes local monumente și ansambluri de arhitectură conform Ordin nr.2314/2004 al Ministerului Culturii și Cultelor.

- Localitatea Căpâlnaș - Ansamblul Castelului TELEKI cod AR-II-a-A-00594, situat în localitatea, situat în localitatea Căpâlnaș nr.245, datând din anii 1850-1900. Ansamblul cuprinde Castelul Teleki cod AR-II-a.00594-01 și Parcul castelului cod AR-II-a-A-00594-02.

Raza de protecție = 345 m.

• OBIECTIVE DE INTERES PUBLIC

Unități politico-administrative

– CONSILIUL LOCAL COMUNAL AL COMUNEI BIRCHIȘ

Situat în zona centrală a localității și se regăsește pe planșele aferente P.U.G. cu numărul 1. Terenul aferent ocupă o suprafață de 0,27 ha. Clădirea este o construcție parter și este bine întreținută.

– POLIȚIA COMUNEI BIRCHIȘ

Funcționează separat clădire.

Învățământ

• Grădinițe și școli

Conform datelor furnizate de Comisia Județeană de Statistică pe luna Martie 2000, precum și a datelor culese de pe teren, situația unităților de învățământ de pe teritoriul administrativ al comunei va fi detaliată în fazele următoare.

LOCALITATEA BIRCHIȘ

În localitate funcționează o grădiniță, și are o suprafață de 0,18 ha. Grădinița are de 1 sală de clasă, școlarizează un număr de 20 copii având un personal format din 3 cadre didactice. Aceste date sunt valabile pentru anul școlar 2007 - 2008.

În localitate funcționează o școală generală și anume:

- școala generală cu clasele 1 - 8, Terenul aferent ocupă o suprafață de 0,29 ha.

Școala are un număr de 8 săli de clasă, școlarizează un număr de 83 elevi având un personal format din 12 cadre didactice. Aceste date sunt valabile pentru anul școlar 2007 - 2008.

LOCALITATEA CĂPÂLNAȘ

Funcționează o școală generală cu clasele I – VIII. Teren = 0,28 ha, 10 săli de clasă, cu total 30 elevi, respectiv 14 cadre didactice.

Grădinița nr. 1 funcționează cu 35 copii în 2 grupe.

LOCALITATEA OSTROV

În localitate funcționează o grădiniță, în aceeași clădire cu școala din localitate, are o suprafață de 0,15 ha. Grădinița dispune de o sală de clasă, școlarizează un număr de 18 copii având un personal format din un cadru didactic.

În localitate funcționează o școală primară cu clasele 1 – 4. Școala dispune de 2 săli de clasă, școlarizează un număr de 16 copii având un personal format din 1 cadre didactice.

LOCALITATEA VIRIȘMORT – nu are grădiniță sau școală

Sănătate

- **Dispensare**

În prezent, pe teritoriul administrativ al comunei Birchiș funcționează:

- un dispensar medical situat în localitatea Birchiș
- un punct sanitar la Căpâlnaș

Pentru urgențe și spitalizare, se apelează la unitățile sanitare specializate din Săvârșin și municipiul Arad.

Cultură

- **Cămine culturale, biblioteci**

Cu excepția localității Virișmort în toate satele funcționează câte un cămin cultural.

Culte

- **Biserici**

Cu excepția localității Virișmort, toate satele au dotări de cult – 3 biserici ortodoxe, 2 pentecostale, 2 baptiste.

Unități comerciale și de alimentație publică

UNITĂȚI DE COMERT

Majoritatea unităților comerciale și de alimentație publică sunt în locație de gestiune sau aparțin unor persoane fizice sau juridice private. Aceste spații sunt într-o continuă transformare și marea lor majoritate funcționează în spații insuficient de amenajate.

PRESTĂRI SERVICII

- Oficiu poștal – în localitatea Birchiș
- Au fost prevăzute centrale telefonice automate

În ceea ce privește sectorul de prestări servicii, acestea se desfășoară în domeniul privat.

2.8. ZONE CU RISCURI NATURALE

- **seismicitate:**

Teritoriul comunei Birchiș se află în zona seismică F, coeficientul seismic K_s fiind 0,08 iar perioada de colț $T_s=0,7$ s.

- **inundații:**

Lunca Mureșului este expusă inundațiilor. Mureșul are un debit mediu de 145 mc/s, însă în perioade cu precipitații abundente debitul crește foarte mult (2150mc/s în 1970). Se impun lucrări de consolidări de mal.

- **alunecări de teren** – nu este cazul;
- **eroziuni de mal** – aceste zone sunt localizate pe malul Mureșului și sunt evidențiate în planșa 1 (Încadrare în teritoriu) și Anexa A3.

2.9. ECHIPARE EDILITARĂ

- **Gospodărirea apelor**

Teritoriul comunei este situat la sud de Mureș, în zona largă a defileului acestuia. Mureșul colectează micile izvoare care coboară spre valea sa din dealurile din sudul comunei. Acestea au un debit de apă nesemnificativ, fluctuant în funcție de anotimp.

În zona localității Căpâlnaș există un mic lac de acumulare creat prin închiderea unei văi cu un baraj din pământ. Preaplinul acestui lac se scurge printr-un sistem de canale, în Mureș.

- **Surse de apă**

Sursele de apă ale comunei Birchiș sunt de suprafață, din râul Mureș și apa subterană care poate alimenta cele patru localități.

- **Lucrări hidro-ameliorative**

Pe teritoriul comunei Birchiș există un sistem de canale de desecare care colectează apele din precipitații și le conduc spre râul Mureș care mărginește comuna la nord. În prezent, apa din aceste canale nu se folosește la irigații, debitul fiind variabil, până la 0 în perioada caldă a anului.

- **Alimentare cu apă**

În comuna Birchiș există un sistem centralizat de alimentare cu apă numai în localitatea Birchiș. Acest sistem este compus din: puț forat (la mică adâncime), echipat cu pompe submersibile, rezervor de înmagazinare 100 mc, stația hidrofor și stația de clorinare și rețele de distribuție pentru alimentare cu apă. Datorită faptului că apa nu este potabilă (are conținut ridicat de fier și nitrați), acest sistem nu a fost extins la nivelul întregii comune și foarte puține gospodării sunt racordate.

- **Canalizare**

Localitățile comunei Birchiș nu dispun de un sistem centralizat de canalizare menajeră. De asemenea, nu există nici canalizare pluvială, apele meteorice fiind colectate prin rețeaua de șanțuri și rigole și conduse în extravilanul localităților, spre râul Mureș.

- **Alimentarea cu energie electrică și telecomunicații**

- 1. Alimentarea cu energie electrică**

Surse de alimentare, corelate cu sistemul energetic național:

Localitatea Birchiș și satele aparținătoare Ostrov, Virișmort și Căpâlnaș sunt alimentate cu energie electrică prin derivații din linia electrică aeriană de 20 kV Făget – Vărădia de Mureș. Această linie pleacă din stația de transformare 110/20 kV Făget.

Localitatea Birchiș și satele aparținătoare au asigurată alimentarea cu energie electrică din linia electrică aeriană de 20 kV Făget – Vărădia de Mureș.

Amplasamente stații de transformare:

Localitatea Birchiș și satele aparținătoare sunt alimentate cu energie electrică din stația de transformare 110/20 kV Făget.

Trasee linii electrice (pe tensiuni):

Prin sudul localității Birchiș și a satelor aparținătoare trece linia electrică aeriană de 400 kV Mintia – Arad.

Pe teritoriul localității Birchiș și a satelor aparținătoare se mai găsesc linii electrice aeriene de 20 kV.

Traseele LEA 400 kV și 20 kV sunt prezentate în planșa nr. 04 "Încadrarea în teritoriu – Echiparea tehnico-edilitară" și în planșele de reglementări edilitare nr. 01ED, 04A, 04B, 04C și 04D.

S-au indicat, pe planșele de reglementări edilitare – alimentarea cu energie electrică, culoarele de trecere normate, conform normativului NTE 003/04/00: 24 m pentru LEA 20 kV și 75 m pentru LEA 400 kV.

Amplasamente și capacități posturi de transformare:

Amplasamentele posturilor de transformare sunt indicate în planșele de reglementări edilitare nr. 04, 04A, 04B, 04C și 04D.

Număr de posturi de transformare: 3 buc. în localitatea Birchiș, 1 buc. în satul Ostrov, 1 buc. în satul Virișmort și 4 buc. în satul Căpâlnaș.

Posturile de transformare sunt de tip aerian de 100 – 250 kVA.

Traseul rețelei de distribuție medie tensiune:

Traseul rețelei de distribuție medie tensiune este prezentat în planșele de reglementări edilitare nr. 01ED, 04A, 04B, 04C și 04D.

Rețeaua de distribuție de medie tensiune este de tip aerian: conductoare neizolate OL-AL montate pe stâlpi din beton.

S-au indicat, pe planșele de reglementări edilitare – alimentarea cu energie electrică, culoarele de trecere normate, conform normativului NTE 003/04/00: 24 m pentru LEA 20 kV.

Disfuncționalități constatate:

Consumul de energie electrică are un caracter preponderent casnic.

Majoritatea liniilor electrice de joasă tensiune sunt aeriene cu conductoare de Al neizolate.

Iluminatul public este necorespunzător, majoritatea străzilor secundare fiind neiluminate.

2. Telecomunicații

Situația privind instalațiile telefonice existente este prezentată în tabelul de mai jos:

Zona administrativă - comună - sate aparținătoare	- Tip comutator telefonic; - Capacitate	Grad telefonizare asigurat (%) (la număr de locuitori):
BIRCHIȘ	- CTD 200 linii; - 130 abonați / 1 telefon public; - conectare pe cablu metalic.	17,3
- Căpâlnăș	- fără comutator telefonic; - 26 abonați / 2 telefoane publice; - conectare pe cablu metalic.	2,7
- Ostrov	- fără comutator telefonic; - 8 abonați.	3,0
- Virișmort	- netelefonizat.	0,0

S-au trasat pe planșele de reglementări edilitare nr. 04, 04A, 04B, 04C și 04D amplasamentul comutatorului telefonic digital și a rețelilor subterane de cabluri telefonice existente.

Rețelele telefonice sunt în mare majoritate de tip aerian stradal. Se utilizează cabluri telefonice pe tiranți metalici de susținere.

Disfuncționalități constatate:

- Rețele de tip aerian stradal cu conducte OL izolate;
- Stâlpii comuni pentru telefonie și instalații electrice;
- Nu există rețea fibră optică pentru telefonie + TV + Internet.

● Alimentarea cu căldură

Datorită lipsei rețelei de gaze naturale în zonă, în toate localitățile comunei încălzire clădirilor se realizează cu instalații individuale care folosesc combustibil lichid sau solid (lemne de foc).

● Alimentarea cu gaze naturale

În zona comunei Birchiș nu există rețele de transport a gazelor naturale de unde să poată fi racordat un sistem de distribuție.

● Gospodărie comunală

În ceea ce privește sectorul de gospodărie comunală se poate menționa că nu există rampe de gunoi ecologice, deșeurile menajere colectându-se încă fără un program determinat. Problema își va găsi rezolvarea optimă odată cu realizarea, la nivelul județului, de depozite ecologice conform standardelor europene.

2.10. PROBLEME DE MEDIU

Situația existentă

Cadrul natural

● Caracteristicile reliefului

Teritoriul comunei este situat la sud de Mureș, în zona largă a defileului acestuia. Culoarul Mureșului (Petriș – Lipova) se remarcă prin discontinuitatea mare ce-o introduce în peisaj; de-a lungul a peste 60 km (cât ține culoarul pe teritoriul județului), elementul predominant al peisajului e dat de valea Mureșului cu relieful creat de ea la contactul dintre Munții Zărandului și podișul Lipovei. În cadrul culoarului, de la est la vest distingem: o zonă depresionară largă (Săvârșin – Vărădia); un defileu (Căpruța); o zonă depresionară mai puțin extinsă (Bârzava – Conop) și ultimul defileu (Șoimoș – Lipova), după care acesta iese în câmpie.

În partea de sud a teritoriului administrativ al comunei se continuă dealurile Lipovei. Dealurile Lipovei reprezintă un piemont de eroziune, situat la sud de Mureș. Genetic, acestea sunt legate de Munții Zărandului și de acțiunea Mureșului. Este folosit termenul de dealuri deoarece caracterul piemontan este mai evident doar în partea de vest și sud.

- **Geologia zonei**

- în zona de luncă, respectiv defileul Mureșului, formațiunile ce apar la suprafață pe teritoriul comunei sunt rocile sedimentare recente de vârstă cuaternară superioară (Holocen) alcătuite din argile și nisipuri în bază.
- dealurile Lipovei reprezintă mai mult o asociere de forme structurale și petrografice (dezvoltate nu numai pe roci panoniene, ci și pe roci vulcanice, conglomerate cretacee, etc.)

- **Resurse ale solului și subsolului**

Până la această dată, pe teritoriul administrativ al comunei Birchiș nu au fost identificate resurse naturale ale solului sau subsolului.

Potențialul agricol al zonei este scăzut datorită, pe de o parte, inundațiilor din lunca Mureșului și pe de altă parte reliefului dominat de dealuri.

- **Riscuri naturale**

- **seismicitate:**

Teritoriul comunei Birchiș se află în zona seismică F, coeficientul seismic K_s fiind 0,08 iar perioada de colț $T_s=0,7$ s.

- **inundații:**

Lunca Mureșului este expusă inundațiilor. Mureșul are un debit mediu de 145 m³/s, însă în perioade cu precipitații abundente debitul crește foarte mult (2150m³/s în 1970). Se impun lucrări de consolidări de mal.

- **alunecări de teren** – nu este cazul;

- **eroziuni de mal** – aceste zone sunt localizate pe malul Mureșului și sunt evidențiate în planșa 1 (Încadrare în teritoriu) lungimea totală de mal erodat este de 1300 m și afectează terenuri agricole.

- **Rețeaua hidrografică**

Râul Mureș delimitează teritoriul administrativ al comunei Birchiș în partea nordică. Este cel mai important curs de apă din zonă și reglează excesul și deficitul de umiditate. Prezența acestui curs de apă important a influențat în mare măsură forma reliefului dar și clima din regiune.

Pe teritoriul comunei se găsesc și pâraie de mai mică importanță și anume: Pădurii, Izvor, Ostrov și Somonița.

Regiunea dealurilor și piemonturilor se caracterizează prin ape freatice dispuse discontinuu, în depozite cu permeabilități diferite a teraselor înalte, la adâncimi în general de peste 5 m, fiind drenate puternic atât spre luncă datorită pantei hidraulice mari, cât și spre orizonturile de adâncime, acolo unde permeabilitatea apelor o permite.

Apele de adâncime sunt cantonate în general în depozitele panonice inferioare, la adâncime de 150 – 200m, fiind de calitate mediocră și slab productive.

Rezervele de apă în regiunea dealurilor nu este importantă iar posibilitatea lor de captare e redusă, limitându-se doar la satisfacerea unor necesități locale de apă potabilă.

- **Clima**

Din punct de vedere climatic avem două zone distincte:

- a) Topoclimatul culoarului Mureșului, care are unele trăsături asemănătoare cu cele ale câmpiei.

- **Resurse ale solului și subsolului, mod de exploatare, valorificare rațională**

Până la această dată, pe teritoriul administrativ al comunei Birchiș nu au fost identificate resurse naturale ale solului sau subsolului.

Potențialul agricol al zonei este scăzut datorită, pe de o parte, inundațiilor din lunca Mureșului și pe de altă parte reliefului dominat de dealuri.

- **Monumente ale naturii și istorice**

Pe teritoriul administrativ al comunei Birchiș nu există monumente ale naturii clasificate.

În localitatea Căpâlnaș există un monument istoric și anume Castelul Teleki cu parc, poz. 276, cod LMI 2004 AR-II-a-A-00594. În prezent în imobil funcționează un spital de psihiatrie în caz de dezafectare. Raza de protecție a monumentului este de 345 m.

- **Obiective industriale și zone periculoase**

Lipsa activităților economice pe teritoriul administrativ al comunei face ca problema poluării industriale să fie aproape inexistentă.

- **Depozite de deșeuri menajere**

Depozitarea gunoaielor se face în locuri neamenajate, neavând sisteme de drenare și colectare a scurgerilor și infiltrațiilor sau de epurare a acestora. Depozitele de gunoaie menajere, fiind în preajma așezărilor umane și a unor surse de apă subterană, poluează prin mirosuri neplăcute, dar și prin scurgerile și infiltrațiile produse în urma precipitațiilor, care pătrund în apa freatică.

De asemenea, îngrășămintele chimice folosite în agricultură produc o poluare a solului.

Disfuncționalități (priorități mediu)

Se poate spune că pe teritoriul comunei sunt pregnante trei surse de poluare ale solului:

- rampa de gunoi;
- depozitarea necontrolată a gunoaielor;
- apa menajeră;

Activitățile de gospodărie comunală contribuie la poluarea apei prin substanțe minerale și organice în suspensie și dizolvate, viruși și bacterii pe care le evacuează odată cu apele (canalizare).

Chiar și depozitele de gunoaie menajere, în special cele neorganizate sau incorect organizate, devin surse de poluare.

- Aspecte de incompatibilitate și incomodare în relațiile dintre diverse zone funcționale de constată unele disfuncționalități privind zonarea utilizării teritoriului astfel:
  - nu există rampe de gunoi ecologice;
  - nu există sistem de canalizare menajeră și pluvială;
  - nu există stații de epurare ecologice a apelor uzate;
  - în localitățile componente ale comunei, nu există suficiente spații verzi și nici spații verzi de protecție între zona de locuit și cimitire, respectiv între zona de locuit și rampele de gunoi neamenajate corespunzător.

Identificarea surselor de poluare

Surse de poluanți pentru ape

În prezent, comuna nu dispune de instalații centralizate de alimentare cu apă și canalizare

a. Ape uzate fecaloid -menajere care provin de la:

- ape de spălare din bucătării
- igienizarea spațiilor interioare și exterioare

b. Ape pluviale impurificate cu - dejecții animaliere

- îngrășăminte și substanțe fitosanitare din agricultura
- bălțiri de apă în zona haznalelor

Aceste categorii de ape uzate duc la impurificarea pânzei superioare de apă freatică în nitrați, amoniu, fosfați, substanțe organice etc.

Din acest motiv fântânile care sunt momentan sursa principală de apă potabilă a comunei își vor schimba indicatorii calitativi impuși de STAS 1342-91 și vor deveni surse improprii pentru alimentarea cu apă a populației.

Cercetările unor specialiști români în domeniu au demonstrat ca nitrații, în condiții reducătoare (de pildă la trecerea prin intestin) se transformă în nitriți, care sunt toxici. Ei se combina cu hemoglobina dând methemoglobina, care nu mai poate fixa oxigenul, generând anemii și tulburări numeroase la copii. Cercetările recente au arătat ca ionii NO₂- pot acționa cu diferiți compuși chimici din intestin sau plante, dând nitrosamine care sunt substanțe cancerigene.

Limita maxima atinsa de azotiți în apa potabilă a fost fixată de FAO și OMS la 10 ppm, iar în alimente la 75 ppm.

Surse de poluare pentru sol

- a. gospodărirea nejudicioasă a deșeurilor zootehnice
- b. folosirea excesiva a îngrășămintelor chimice și a substanțelor fitosanitare.
- c. deșeurile menajere

a., b.) La nivelul comunei, în zona intravilan, o sursă posibilă de poluare a solului o constituie poluarea cu nitrați, rezultată în urma fertilizării excesive cu azot a grădinilor de legume, cât și gospodărirea nejudicioasă a deșeurilor zootehnice și umane. Datorită mobilității sale ridicate ionul NO₃- circula ușor odată cu apa descendentă,

drept urmare se produce o îmbogățire a pânzei de apă freatică a pânzei de nitrați. De asemenea, nitrații se regăsesc în partea comestibilă a legumelor.

c). Ramura gospodărie comunală, datorită deșeurilor menajere depozitate într-un loc neamenajat, fără respectarea normelor igienico-sanitare și de protecție a mediului înconjurător, poate duce la procese de alcalinizare a apei freatice în zona gropii de gunoi, poluarea atmosferei și disconfort pentru locuitori.

Surse de poluare pentru aer

a) încălzitul cu lemne a locuințelor pe timp de iarnă

Surse locale de poluare a aerului din zona comunei

Sursele de încălzire a locuințelor individuale

În perioada rece a anului pentru încălzitul locuințelor se folosesc în general combustibili solizi (lemn), astfel ca atmosfera se încarcă în această perioadă cu substanțe nocive. (particule, SO_x (SO₂), CO, hidrocarburi, Nox (NO₂)).

Se estimează un consumul mediu de combustibil lemnos pe gospodărie, în perioada rece a anului de 4 kg/h.

Calculul emisiilor rezultate pe o gospodărie:

Monoxidul de carbon (CO)

$Q_{co} = 64,8 \text{ kg/an}$

Particule (cenușă):

- cantitatea de particule la emisie

$c = 207,36 \text{ kg/an}$

- cantitatea de cenușă

$C_c = 28,8 \text{ kg/an}$

b) Traficul auto poate fi o altă sursă de poluare a aerului din localitate din cauza combustiei imperfecte a motoarelor, a folosirii combustibililor cu conținut mare de plumb și a lipsei filtrelor cu catalizator știut fiind faptul că parcul de autovehicule este destul de vechi.

Traficul rutier reprezintă una dintre sursele majore de poluare a atmosferei specifice marilor aglomerări urbane, cu efecte severe asupra sănătății și condițiilor de viață ale populației.

În cazul localităților rurale, traficul rutier poate fi considerat o sursă potențială de poluare.

c) Groapa de gunoi a localității nefiind amenajată corespunzător, în timp, ca urmare a descompunerii naturale a elementelor componente din deșeuri și reziduuri se formează substanțe poluante ca hidrogen sulfurat (H₂S), amoniac (NH₃), metan (CH₄), etc.

Mirosurile dezagreabile se datorează descompunerii deșeurilor organice în condiții anaerobe, proces care conduce la emanații de hidrogen sulfurat, amoniac, aldehide, cetone, etc.

Mirosuri dezagreabile, generatoare de inconfort pot rezulta și în cazul necurățării periodice a bazinelor colectoare de reziduuri de la cele cinci palincii ale comunei.

d) dejecțiile animaliere:

- Dejecții animaliere sunt surse de gaze poluante: hidrogen sulfurat (H₂S), amoniac (NH₃), metan (CH₄), etc.

Anual, cantitatea de dejecții animaliere pe cap de animal, rezultată este de:

— 10 -12 tone de la vaci

— 8 -10 tone de la cai

— 1,5 tone de la porcine

— 0,5 tone de la oi

— 50 - 60 kg de la găini

e) praful stradal, datorat stării necorespunzătoare a drumurilor

În comună nu există surse majore de poluare a aerului.

Priorități în intervenție

Pe termen mediu și lung:

- Rezolvarea și controlarea depozitării de gunoai menajere în locuri special amenajate;
- Colectarea selectivă a deșeurilor
- Dezvoltarea rețelei de apă și canalizare în toate localitățile aparținătoare;
- Construirea de stații de epurare ecologice pentru tratarea apelor uzate;
- Constituirea de zone de protecție față de zonele de locuit;

- Rezolvarea zonei de protecție între cimitire și zona de locuit respectiv între zona de locuit și rampele de gunoi.

2.11. DISFUNCȚIONALITĂȚI (LA NIVELUL TERITORIULUI ȘI LOCALITĂȚII)

• Disfuncționalități în dezvoltarea economică

În cazul comunei Birchiș și a localităților aparținătoare problema majoră este slaba industrializare a zonei, moștenire a perioadei anterioare lui 1989. Principala activitate desfășurată în zonă este agricultura, iar activitățile industriale se rezumă la mici ateliere private. Cauzele acestui regres în domeniul industrial sunt următoarele:

- situația de recesiune economică înregistrată la nivelul întregii economii naționale;
- lipsa unei politici coerente, în măsură să revigoreze zona făcând-o atractivă potențialilor investitori;
- lipsa investițiilor de stat;
- poziția geografică (faptul că se situează într-un județ de graniță face ca 90% din activitatea industrială și de tranzit comercial să fie concentrată în zona municipiului Arad);
- lipsa unor rețele edilitare (apă, canalizare, gaz, telefonie);
- starea precară a drumurilor.

Pentru a veni în întâmpinarea investitorilor, este necesară sprijinirea lor pe plan local prin:

- acordarea unor posibilități avantajoase de amplasare a capacităților;
- crearea unor stimulente și scutiri;
- rezervarea unor terenuri într-o zonă periferică a localităților în vederea construirii de obiective industriale. Găsirea unor amplasamente ușor accesibile prin traficul auto și feroviar.
- asigurarea cu utilități a amplasamentelor;

• Disfuncționalități în agricultură

Din total suprafață luată în studiu 10.228 ha:

- 2.014 ha, respectiv 19,69 % aparține domeniului public și domeniului privat al statului sau administrației;
- 8.214 ha, respectiv 80,31 % aparține domeniului privat;

Disfuncționalitățile legate de dezvoltarea agriculturii:

- lipsa inițiativei private în sensul creării unor societăți agricole care să facă posibilă practicarea unei agriculturi performante, pe loturi mai mari de teren;
- lipsa unei legislații coerente care să vină în sprijinul producătorilor particulari;
- deficiențe privind aplicarea Legii 18/1991 și a legislației ulterioare în domeniu;
- slaba mecanizare a lucrărilor agricole și a transporturilor;
- disfuncționalități privind funcționarea activităților de îmbunătățiri funciare;
- disfuncționalități în relația societăților agricole și producătorilor particulari cu organele din domeniul agriculturii aparținând statului;
- lipsa în zonă a unor unități industriale de achiziționare și prelucrare a laptelui și a cărnii.

• Probleme sociale

În urma analizei efectuate asupra populației localității structurată pe grupe de vârstă se constată că populația tânără cuprinsă în categoria de vârstă 0 - 14 ani, reprezintă 18,9 % din total populație, populația activă 15 – 65 ani reprezintă 65,4 % din total populație în timp ce populația de peste 65 ani reprezintă 15,70 % din total populație.

Disfuncționalități:

- creșterea ratei șomajului datorită slabei industrializări a zonei și faptului că populația activă (aptă de muncă) este în număr mai mare decât numărul de locuri de muncă aflate pe plan local;
- creșterea numărului de navetiști în căutare de locuri de muncă;
- procesul de îmbătrânire a populației în special din cauza scăderii natalității, fenomen care are în mare măsură cauze economice și se manifestă la nivel național;
- un transfer al forței de muncă din industrie spre agricultură și activități comerciale.

• Condiții nefavorabile ale cadrului natural necesar a fi remediate

Conform datelor furnizate de Consiliul Județean privind zonele din Județul Arad expuse la riscuri naturale, pe teritoriul administrativ al comunei Birchiș nu există terenuri afectate de alunecări de teren. Suprafața totală de terenuri neproductive este de 55,00 ha.

- **Necesitatea protejării unor zone cu resurse naturale valoroase, situri sau rezervații de arhitectură și arheologie**

Este de remarcat faptul ca în localitatea Căpâlnaș exista conacul MOCIONI-TELEKI învecinat cu un frumos parc dendrologic ce merită a fi protejate și redat circuitului turistic.

- **Nivelul de poluare sau degradare constatată în unele zone**

- poluarea urbană și agricolă asupra apelor, prezența substanțelor organice ca rezultat al poluării cu ape menajere, dejecții animaliere, depozite de deșeuri urbane;
- poluarea produsă cu pesticide;
- poluarea produsă de îngrășăminte chimice.

- **Disfuncționalități generate de insuficiența sau absența unor instituții publice**
Învățământ

Calculul necesarului de dotări se regăsește la paragraful 3.4., „Dezvoltarea activităților”.

În prezent, pe teritoriul administrativ al comunei funcționează:

- 3 grădinițe;
- 2 școli generale (clasele I - VIII) + 1 școală cu clasele I –IV.

Conform normelor în vigoare, aceste spații sunt suficiente și corespunzătoare desfășurării activităților didactice, având în vedere prognoza privind evoluția populației în următorii 5 ani. În măsura în care în viitor se vor dezvolta rețelele edilitare în localitățile comunei, se impune modernizarea acestor instituții, în special prin echiparea cu centrale termice proprii, care să asigure confortul termic necesar desfășurării în bune condiții al procesului de învățământ și construirea de grupuri sanitare care să fie conforme cu normele igienico-sanitare în vigoare. Numărul personalului didactic angajat este suficient pentru școlarizarea tineretului din localitate.

Sănătate

În prezent, pe teritoriul administrativ al comunei funcționează: 1 dispensar medical, o farmacie și un dispensar veterinar. La dispensarul uman se efectuează în prezent doar tratamente ambulatorii. Nu există medic pediatru.

Nu există nici un spital pe teritoriul administrativ al comunei. Numărul populației comunei nu justifică realizarea unei asemenea investiții, ținând cont în special de fenomenul de scădere a populației. În prezent intervențiile și tratamentele care necesită spitalizare sunt rezolvate la unitățile sanitare din Săvârșin, Lipova sau municipiul Arad.

Este necesară înființarea de puncte sanitare în fiecare din satele comunei.

Cultură

În prezent, pe teritoriul administrativ al comunei funcționează:

- 3 cămine culturale
- 1 bibliotecă

Capacitatea acestor dotări este în prezent suficientă cu excepția bibliotecilor.

Culte

În prezent, pe teritoriul administrativ al comunei funcționează:

- 3 biserici ortodoxe;
- 2 biserici baptiste + 2 penticostale.

Aceste spații de cult sunt suficiente în prezent ca și capacitate. Se vor construi dotări de cult în funcție de posibilitățile financiare și de necesitățile fiecărui cult în parte.

Dotări comerciale

În prezent, pe teritoriul administrativ al comunei funcționează spații comerciale și de alimentație publică. Acestea corespund ca și suprafață dar nu ca și diversitate a gamei de servicii.

Spațiile sunt într-o continuă transformare ca și număr, amplasament, natura profilului și marea lor majoritate funcționează în spații reamenajate.

- **Disfuncționalități în rețeaua de circulație și a transportului în comun**

În prezent, circulația auto se desfășoară în condiții bune pe traseele existente, făcându-se legătura între reședința comunei, și satele aparținătoare, între localități și trupurile izolate. Starea drumurilor de pe teritoriul administrativ al comunei este bună, astfel că nu se prevăd lucrări importante pe traseul acestora. Este vorba de DN 69 recent modernizat, DC 94, DC 95, DC 925, DJ 682A.

Pentru transportul persoanelor din comună spre Lipova și Săvârșin, există două curse auto și anume:

- Lipova - Săvârșin - cate 2 curse pe zi tur-retur
- Săvârșin- Bata - cate 2 curse pe zi tur-retur

Aceste linii circulă pe drumul județean DJ 707 B, DJ 707 A și DN 7.

Din punct de vedere al circulației feroviare, nu se prevăd schimbări pe teritoriul administrativ al comunei.

- **Disfuncționalități în domeniul locuirii**

Indicatorii reprezentând condițiile de locuit ale populației:

	Total comună
– Suprafață locuibilă medie/locuință	39,81
– mp suprafață locuibilă medie/pers.	43,52
– nr. persoane/locuință	4,04
– nr. persoane/cameră	1,08

Cel mai mare număr de locuințe (aproximativ 90%) au fost construite în perioada 1890 – 1950. În prezent se construiește puțin, astfel că în perioada 1989 - 2001, au fost construite un număr de 15 locuințe noi, din care 8 locuințe au regim de înălțime P+1. Din fondul construit, aproximativ 40% sunt construcții de cărămidă, 60% sunt realizate din pământ bătut (văiugă), iar restul construcțiilor, reprezentând în general anexe, sunt realizate din lemn. Cele mai multe gospodării sunt de tip rural, cu un regim de înălțime predominant parter.

Principala disfuncționalitate la nivelul locuirii o constituie lipsa dotărilor edilitare, respectiv apă, canalizare, gaz ceea ce duce la un grad redus de confort.

- **Disfuncționalități în domeniul echipării edilitare**

Alimentare cu apă și canalizare

În comuna Birchiș există un sistem local de alimentare cu apă numai în localitatea Birchiș. Acest sistem este compus din: puț forat (la mică adâncime, 18 m), echipat cu pompe submersibile, rezervor de înmagazinare 100 mc, stația hidrofor și stația de clorinare și rețele de distribuție pentru alimentare cu apă. Datorită faptului că apa nu este potabilă (are conținut ridicat de fier și nitrați), acest sistem nu a fost extins la nivelul întregii comune. În prezent nu este racordată nici o gospodărie la acest sistem ci doar câteva instituții publice.

Scurgerea apelor pluviale este realizată prin rigole și șanțuri spre zonele verzi din apropierea construcțiilor sau drumurilor.

Localitatea nu dispune de un sistem centralizat de canalizare menajeră cu rețele stradale, stații pompare și stație de epurare.

Alimentare cu energie electrică:

- consum casnic preponderent;
- instalații electrice exterioare insuficiente.

Telefonie:

- telefonie automată

Alimentarea cu gaze:

- în zonă nu există posibilitatea alimentării cu gaze naturale, rețelele de transport trecând la distanțe foarte mari față de comună.

2.12. NECESITĂȚI ȘI OPTIUNI ALE POPULAȚIEI

Tema de proiectare ce stă la baza elaborării prezentei documentații, reflectă atât punctul de vedere al administrației locale asupra politicii de dezvoltare, cât și cerințele și opțiunile populației. Elementele de temă majore sunt următoarele:

- extinderea extravilanului care are în vedere asigurarea unor terenuri atât pentru construcție de locuințe, cât și pentru realizarea unor investiții publice menite să crească calitatea locuirii în Birchiș (uzină de apă, stații ecologice de epurare a apelor, rampe de gunoi ecologice, zone de agrement)
- sprijinirea liberei inițiative;
- aducerea la zi a situației de pe teren prin introducerea în intravilan a unor construcții existente
- rezolvarea unor disfuncționalități existente pe plan local (rețele tehnico-edilitare slab dezvoltate sau inexistente);
- optimizarea relațiilor în teritoriul administrativ prin modernizarea unor drumuri și rezolvarea altor aspecte critice ale circulației;
- dezvoltarea rețelelor edilitare în raport cu necesitățile populației și posibilității.

3. PROPUNERI DE ORGANIZARE URBANISTICĂ

3.1. STUDII DE FUNDAMENTARE

Pentru elaborarea Planului urbanistic general s-au luat în considerare o serie de studii existente, precum și datele recensământului din anul 1992.

- Proiect nr. 25.052 - Plan de amenajare a teritoriului județului Arad
S.C. PROIECT ARAD S.A. - 1993 și 1994
- Oficiul de Cadastru și Organizarea Teritoriului Arad
- Direcția Județeană de Statistică - Arad
- “Ghid privind metodologia de elaborare și conținutul-cadru al Planului Urbanistic General”, elaborat de “URBANPROIECT” în 1999.
- Lucrarea “Zone expuse la riscuri naturale din județul Arad” elaborat de Fundația “Vasile Goldiș”- Arad
- Studiul “Zone construite protejate din județul Arad”
Proiect nr. 29.121 S.C. PROIECT ARAD S.A. - 1999

3.2. EVOLUȚIE POSIBILĂ, PRIORITĂȚI

Propunerile de intervenție în sensul dezvoltării comunei, vin atât din partea beneficiarului, respectiv Consiliului local al comunei Șimand. Cât și din partea proiectantului, respectiv S.C. PROIECT S.A. Propunerile din partea beneficiarului se regăsesc în tema de proiectare. În trasarea direcțiilor de dezvoltare s-a ținut cont de resursele naturale și umane din zonă, de situația concretă la zi de pe teren, precum și de doleanțele populației. În soluționarea acestor probleme s-a ținut cont de prevederile din secțiunile P.A.T.N. și P.A.T.J. legate de: 1- Căi de comunicație; 2- Apă, 3- Zone protejate naturale și construite, 4- Rețeaua de localități, 5- Zone de riscuri naturale, cât și programe ale primăriei locale ce sunt în curs de derulare.

Conform temei de proiectare aprobată de Consiliul local al comunei Șimand, se dorește mărirea intravilanului comunei.

Suprafața ce se dorește a fi introdusă în intravilan este necesară pentru:

- construcția de locuințe, extinderea zonei de locuit;
- valorificarea potențialului turistic al zonei, dezvoltarea agroturismului;
- realizarea unor platforme industriale și de depozitare;
- extinderea zonei de spații verzi, sport, agrement și de protecție;
- realizarea de rezervoare de apă respectiv a unei uzine de apă, în vederea extinderii rețelei de alimentare cu apă potabilă în toate localitățile componente;
- extinderea rețelelor edilitare.

Zonele propuse a fi introduse în intravilan vor fi descrise amănunțit la paragraful 3.7.

Pentru a putea pune în practică prevederile prevăzute de Planul urbanistic general al comunei în intravilan, precum și regulamentele aferente, pentru ca acestea să poată fi aplicate.

Trebuie să se facă schimbarea categoriei de folosință a terenurilor care urmează a fi introduse în intravilan. Terenurile propuse a fi introduse în intravilan au diferite categorii de folosință și anume: arabil, fânețe, pășuni, livezi, teren neproductiv.

Trebuie să se asigure o echipare edilitară corespunzătoare pentru zonele noi, introduse în intravilan, pentru a putea asigura un trai civilizată în zonele pentru locuințe și o bună funcționare în zonele industriale și de depozitare.

Valorificarea cadrului natural, a resurselor solului și subsolului

Conform proiectului C.Pr.J.Arad Nr.15.165 “Studiu de identificare de materii prime pentru dezvoltarea industriei mici din cadrul județului Arad “ întocmit în 1983, în zona comunei Birchș nu au fost identificate resurse ale subsolului respectiv substanțe minerale solide, lichide sau gazoase.

Zone obiective cu valoare de patrimoniu de interes local monumente și ansambluri de arhitectură conform Ordin nr.2314/2004 al Ministerului Culturii și Cultelor.

- Localitatea Căpâlnaș - Ansamblul Castelului TELEKI cod AR-II-a-A-00594, situat în localitatea, situat în localitatea Căpâlnaș nr.245, datând din anii 1850-1900. Ansamblul cuprinde Castelul Teleki cod AR-II-a.00594-01 și Parcul castelului cod AR-II-a-A-00594-02.

Raza de protecție = 345 m.

Se propune reducerea perimetrului la 200 m.

Resursele solului

Fără a aborda baza agricolă a industriei alimentare care a fost tratată distinct, se analizează introducerea în circuitul economic a materiilor prime și materialelor disponibile prin:

- valorificarea terenurilor neproductive improprii agriculturii, care ar servi la producerea unor materii prime pentru industria mică;
  - folosirea într-o măsură mai largă a răchitei, paiului, sorgului, foilor de porumb, papurei, stufului, rogozului, în vederea realizării unor articole pentru consumul curent.
- În acest sens trebuie analizate disponibilități pentru realizarea de eleștee, răchitării pentru împletituri, arbuști fructiferi, cultivarea intensivă a ciupercilor, etc.

Energie neconvențională

- energie solară
- energie eoliană
- biogazul
- resurse energetice refolosibile

3.3. OPTIMIZAREA RELAȚIILOR ÎN TERITORIU

Pe baza prevederilor, propunerilor oferite de planul de amenajare a teritoriului și de studiile de fundamentare, se prezintă propunerile de optimizare a relațiilor în teritoriu astfel:

- Poziția localității în rețeaua județului

Comuna Birchiș aparține în continuare de același centru intercomunal, Lipova.

Localitatea Birchiș își păstrează poziția de reședință a comunei.

- Căile de comunicații și transport

Din punct de vedere al circulației feroviare, nu se prevăd schimbări pe teritoriul administrativ al comunei.

- Mutații intervenite la folosința terenurilor

În cadrul Consiliului Județean - Secția de Urbanism și Amenajarea teritoriului nu sunt vizate modificări în cadrul teritoriului administrativ al comunei.

3.4. DEZVOLTAREA ACTIVITĂȚILOR

În ce privește relansarea economică durabilă a comunei vom enumera următoarele concluzii:

Premise: - economia locală este o entitate măsurabilă

- microregiunea trebuie să răspundă declinului industrial și restructurării;
- concurența economică dintre microregiuni este oportună;
- cooperarea poate îmbunătăți perspectivele economice.

Scopuri: - coordonarea resurselor din diferite sectoare

- Administrație - conducere
- servicii locale
- taxe

Geografie - teren

- infrastructura
- calitatea vieții
- imaginea regiunii

- Învățământ și servicii - sănătate
- învățământ
- calificare

- Industrie și afaceri - management
- tehnologie
- capital
- produse

Forța de muncă - capital uman

Activități economice – industrie și depozitare

Se urmărește în primul rând folosirea resurselor naturale și a capacităților de producție existente

în zonă. Acestea sunt nevalorificate sau insuficient valorificate. Resursele subsolului precum și capacitățile de producție existente au fost tratate amănunțit la paragraful 3.2.

Nu s-a prevăzut extinderea extravilanului localității Birchiș în vederea asigurării unor terenuri pentru dezvoltarea activităților de industrie-depozitare, se urmărește relansarea din punct de vedere a localității, pentru a combate efectele sociale datorate de lipsa locurilor de muncă.

Mică industrie – meșteșuguri – artizanat

Se analizează introducerea în circuitul economic a materiilor prime și materialelor disponibile prin:

- folosirea într-o măsură mai largă a răchitei, paiului, sorgului, foilor de porumb, papurei, stufului, rogozului, în vederea realizării unor articole pentru consumul curent și de produse de artizanat. În acest sens trebuie analizate disponibilități pentru realizarea de eleștee, răchitarii pentru împletituri;

- valorificarea terenurilor neproductive improprii agriculturii, care ar servi la producerea unor materii prime pentru industria mică;

- încurajarea micilor meșteșugari. Produsele de artizanat și-ar putea dezvolta o desfacere pe plan local în cazul dezvoltării agroturismului în zonă;

Se propune ca în viitor să se dezvolte industria mică, meșteșugărească și artizanală. Prin crearea de noi unități industriale se vor crea noi locuri de muncă, astfel încât se presupune o diminuare a șomajului și a navetismului.

Agricultura

Profilul agricol al comunei este determinat de ponderea terenurilor arabile. Din analiza notelor de bonitate potențate cu cele ce exprimă condițiile naturale, se constată că există mari resurse de sporire a producției pe diferite categorii de folosință. Conform PATJ, teritoriul administrativ al comunei face parte din subzona 1a a zonei de câmpie. Ponderea cea mai mare a producției agricole o are porumbul, floarea soarelui și grâul. Agricultură a fost și rămâne și în perspectivă ocupația de bază a locuitorilor din zonă.

Dezvoltarea și consolidarea agriculturii, prin intensificarea continuă a producției agricole, constituie obiective permanente în activitatea pe care o desfășoară cei care lucrează în agricultură.

Turism și agrement

În scopul valorificării potențialului turistic al zonei, se dorește impulsivarea agroturismului. În acest sens, consiliul local va pune la dispoziția locuitorilor informații privind programe desfășurate pe plan național de către ministerul turismului prin care se vine în sprijinul celor interesați. Zona este bogată în tradiții și deține resurse naturale pentru dezvoltarea în special a agroturismului. Localitatea Virișmort se propune a se menține ca zona de agroturism iar în localitatea Căpâlnaș o suprafața de 10ha a fost rezervată de asemenea pentru agroturism.

Alte activități

O amploare mai mare, vor trebui să aibă în viitor activitățile de prestări servicii. Acest lucru ar fi posibil prin încurajarea micilor întreprinzători și prin acordarea unor facilități celor care ar investi în activități prestatoare de servicii către populație.

• INSTITUȚII PUBLICE

Pornind de la analiza situației existente și a studiilor privind completarea și diversificarea rețelelor de servicii publice în concordanță cu opțiunile populației și necesarul preliminar în raport cu normativele în vigoare pentru toate categoriile de servicii, se fac următoarele propuneri.

Administrație

Administrativ	Necesar conf. normelor	Existent	Propu s	Observații
Sediul politico administrativ și Poliția	0,55mp/loc	1 sediu Primărie 1 sediu Poliție 0,27 ha	-	Sediile actuale corespund ca și capacitate
Cămin cultural	70 locuri/1000loc. 0,12 ha	3 unit.-1.150 locuri	-	Unitățile actuale corespund ca și capacitate
Biblioteci	-	1 cumulată cu căminul cultural	-	Insuficient numărul lor

Dotări pentru învățământ

	Necesar conf. normelor	Existent	Propus	Observații
Grădiniță	40 loc./1.000 loc. 0,09 ha	3 unități, 5 săli clasă	-	Spațiile corespund ca și capacitate
Școli generale	4 săli cl./1.000 loc. 0,36 ha	3 unități, 25 săli clasă	-	Spațiile corespund ca și capacitate

Din analiza situației existente și prognoza privind evoluția populației, locurile existente în prezent în școli și grădinițe acoperă nevoile locale.

Dotări de sănătate

	Necesar conf. normelor	Existent	Propus	Observații
Dispensar uman și farmacie + punct sanitar Căpâlnaş	1 punct 0,01 ha	1 dispensar uman, 1 dispensar veterinar, 1 farmacie 0,31ha		Necesare puncte sanitare în satele aparținătoare

Dotări de cult

În prezent există 3 biserici ortodoxe, 2 biserici pentecostale și 2 biserici baptiste. Se vor construi dotări de cult în funcție de posibilitățile financiare și de necesitățile fiecărui cult în parte.

Dotări de comerț, alimentație publică și prestări servicii

	Necesar conf. normelor	Existent	Propus	Observații
Spații comerciale și de alimentație publică	165mp/1.000 loc	9.300 mp	-	Corespund ca și suprafață, nu corespund ca și gamă de produse
Piață târg	68mp/1.000 loc	-	Piață agroalimentară	
Spații pentru prestări servicii (frizerie, cizmărie, croitorie, benzinării, alte servicii)	165mp/1.000 loc	-	7.100 mp	Nu există frizerie, croitorie, cizmărie. Marea majoritate sunt benzinării, service auto. Serviciile țin de inițiativa privată

Spațiile comerciale și serviciile se vor dezvolta în perioada următoare în funcție de necesități, de evoluția economiei de piață, în concordanță cu dezvoltarea localității, cu creșterea nivelului de trai al populației.

Spații verzi și amenajări sportive

	Necesar conf. normelor	Existent	Propus	Observații
Spații verzi și terenuri de joacă pentru copii	5 mp/loc	15.500 mp	25 mp/locuitor $\times 2.030 = 5,13$ ha	Nu corespund ca suprafață, nu se găsesc în toate localitățile, neamenajate
Teren fotbal	1	2	1	

3.5. EVOLUȚIA POPULAȚIEI**Estimarea evoluției populației**

La capitolul 2.5. Populația – Mișcare naturală și migratorie, au fost calculați principalii indicatori ai mișcării naturale a populației și sporul migratoriu înregistrate până în luna Iulie 1999:

- Mișcarea naturală:
  - născuți vii 40
  - decedați - total 58
  - spor natural -18
- Mișcarea migratorie:
  - stabiliri de domiciliu în localitate 85
  - plecări cu domiciliul din localitate 20
  - spor migratoriu +65
  - spor total +47
- Indicatori la 1.000 locuitori:
  - spor natural -4,72
  - spor migrator +17,06
  - spor total +12,34

Conform Planului de Amenajare a teritoriului județului Arad, pentru a evalua evoluția populației în viitorul apropiat, se va folosi modelul de creștere tendențială, care ține cont de sporul mediu anual (spor natural și migrator), înregistrat în ultimii ani. Se va folosi acest model de calcul deoarece în ultimul timp mișcarea migratorie a populației reprezintă un procent relativ mare ținând cont de numărul total al locuitorilor comunei.

- în anul 2000: 2.200 locuitori
- în anul 2004: 2.010 locuitori
- în anul 2010: 2.050 locuitori

Estimarea resurselor de muncă

Conform datelor preluate din P.A.T.J., se estimează că evoluția resurselor de muncă și a populației ocupate ar trebui să se înscrie, în raport cu potențialul natural, uman și productiv al județului și localităților, în următorii parametrii care se regăsesc în tabelul următor:

Județul Arad Populație totală	1998	2005	2010
Populație totală	478.108	472.300	475.000
Resurse de muncă	295.950	295.200	300.700
Populație ocupată	194.601	193.000	197.500
Ponderea populației ocupate (%) din:			
- resurse de muncă	65,8	65,4	65,6
- populația totală	40,7	40,9	41,6
RURAL			
Populația totală	229.664	222.000	213.500
Resurse de muncă	80.003	77.900	78.200
Ponderea populației ocupate (%) din:			
- resurse de muncă	58,4	58,2	57,8
- populația totală	34,8	35,1	36,6

3.6. ORGANIZAREA CIRCULAȚIEI ȘI A TRANSPORTURILOR

3.6.1. Circulația rutieră

3.6.1.1. Organizarea circulației rutiere

LOCALITATEA BIRCHIȘ

Din situația existentă prezentată rezultă următoarele disfuncționalități:

- gradul foarte redus de modernizare al străzilor
- în zona centrală a comunei intersecțiile create între partea stradală DJ 682 și străzile adiacente din interiorul localității nu sunt amenajate conform STAS-urilor în vigoare.

În situația de viitor rețeaua de străzi a localității Birchiș nu își va schimba în mod esențial configurația.

Rețeaua existentă a care-i axa principală este partea stradală a DJ 682 se menține.

În prima etapă este necesară modernizarea străzilor în stare mediocră și rea din zona centrală a comunei, urmând ca pe parcursul obținerii de fonduri să se modernizeze și restul tramei stradale a localității.

Astfel, ar trebui modernizate străzile de categoria a III-a care au îmbrăcăminte de macadam sau pământ - o îmbrăcăminte veche, ce nu face față traficului actual în lungime de 6,5 km.

Străzile de categoria a III-a care constituie majoritatea arterelor de circulație din comună se recomandă a fi modernizate în totalitate în etapa de perspectivă.

LOCALITATEA OSTROV

Din situația existentă prezentată rezultă următoarele disfuncționalități:

- gradul foarte redus de modernizare al străzilor

De aceea este necesară modernizarea străzilor în stare mediocră și rea din zona centrală, urmând ca pe parcursul obținerii de fonduri să se modernizeze și restul tramei stradale a localității.

Străzile de categoria a III-a care constituie majoritatea arterelor de circulație din localitate se recomandă a fi modernizate în totalitate în etapa de perspectivă.

Deoarece în prezent pe arterele majore circulația se desfășoară greoi, se propune a se lua măsurile necesare pentru descongestionarea circulației cum ar fi:

- să se înlocuiască podețele existente cu altele dimensionate corespunzător debitelor de apă de viitor;
- să se amenajeze intersecțiile dintre partea stradală a drumului comunal DJ 707 B și străzile adiacente.

LOCALITATEA VIRIȘMORT

Din situația existentă prezentată rezultă următoarele disfuncționalități:

- gradul foarte redus de modernizare al străzilor

De aceea este necesară modernizarea străzilor în stare mediocră și rea din zona centrală, urmând ca pe parcursul obținerii de fonduri să se modernizeze și restul tramei stradale a localității.

Străzile de categoria a III-a care constituie majoritatea arterelor de circulație din localitate se recomandă a fi modernizate în totalitate în etapa de perspectivă.

Deoarece în prezent pe arterele majore circulația se desfășoară greoi, se propune a se lua măsurile necesare pentru desconggestionarea circulației cum ar fi:

- să se înlocuiască podețele existente cu altele dimensionate corespunzător debitelor de apă de viitor;
- să se amenajeze intersecțiile dintre partea stradală a drumului comunal DJ 707 B și străzile adiacente.

LOCALITATEA CĂPĂLNAȘ

Din situația existentă prezentată rezultă următoarele disfuncționalități:

- gradul foarte redus de modernizare al străzilor

De aceea este necesară modernizarea străzilor în stare mediocră și rea din zona centrală, urmând ca pe parcursul obținerii de fonduri să se modernizeze și restul tramei stradale a localității.

Străzile de categoria a III-a care constituie majoritatea arterelor de circulație din localitate se recomandă a fi modernizate în totalitate în etapa de perspectivă.

3.6.2. Transportul în comun

LOCALITATEA BIRCHIȘ

Analiza situației de perspectivă ține seama de propunerile de dezvoltare ale dotărilor urbanistice și ale rețelei stradale.

În acest mod, a rezultat că și în viitor baza transportului în comun o va reprezenta pentru comuna Birchiș aceleași legături auto existente și anume:

- Lipova - Săvârșin - câte 2 curse pe zi tur-retur
- Săvârșin - Bata - câte 2 curse pe zi tur-retur

Aceste linii își desfășoară traseul pe drumul județean DJ 707 B, DJ 707 A și DN 7.

3.6.3. Organizarea circulației feroviare

LOCALITATEA BIRCHIȘ

În localitatea Birchiș nu există cale ferată proprie.

Calea ferată apropiată este linia CFR Arad - Deva cu stație în localitatea Săvârșin situație care se menține și în viitor.

Această stație CF deservește și necesitățile locuitorilor din comuna Birchiș.

3.7. INTRAVILAN PROPUS. ZONIFICARE FUNCȚIONALĂ. BILANT TERITORIAL

Ca urmare a necesităților de dezvoltare, precum și pe baza concluziilor studiilor de fundamentare, zonele funcționale existente pot suferi modificări în structura și mărimea lor (amplasări de noi obiective, amenajări sau reamenajări). De asemenea, s-au avut în vedere noile suprafețe de teren introduse în intravilan la solicitarea consiliului local, ce vor modifica intravilanul existent.

Astfel, **limita intravilanului** localităților s-a modificat, noua limită incluzând toate suprafețele de teren ocupate de construcții și amenajări, precum și suprafețele necesare dezvoltării pe o perioadă de 10 ani. Propunerile privind noul intravilan și relația cu intravilanul existent sunt justificate în piesele scrise și figurate în piesele desenate.

Totalul suprafeței justificate pentru includerea în **intravilanul propus**, implică, după aprobarea PUG, în baza actelor normative în vigoare, componente diferite:

- până la 1,0 ha intră în competența Oficiului județean pentru cadastrul agricol și organizarea teritoriului agricol;
- până la 100 ha intră în competența Ministerului Agriculturii și Alimentației;
- peste 100 ha intră în competența Guvernului.

Suprafețele incluse în noul intravilan se scot din circuitul agricol prin efectul autorizației de construire. Pentru toate terenurile din localități destinația este stabilită în funcție de destinația lor actuală sau propusă.

Fondul locuibil și organizarea structurală a zonei de locuit

Organizarea structurală a zonei de locuit are în vedere în special menținerea caracterului de mediu rural. Se impune totuși elaborarea unui studiu privind fondul locuibil, în vederea stopării fenomenului de construire fără

proiecte, sau în baza unor proiecte elaborate de persoane neabilitate și mai ales în vederea redării personalității satelor.

Lipsa echipării sanitare a băilor așa zis "uscate" sau chiar lipsa camerelor pentru baie este principala deficiența a locuințelor rurale și reprezintă obiectivul nr.1 corelat cu realizarea alimentării cu apă și a canalizării măcar în zonele din cadrul construit și a stației de epurare.

Pentru locuințe în general se propune ca până la realizarea lucrărilor edilitare care reprezintă un obiectiv de largă perspectivă, realizarea de fose septice sau bazine vidanjabile, conform normelor în vigoare.

Îmbunătățirea tuturor indicatorilor specifici de locuire va fi o tendință firească și va lua amploare pe măsura îmbunătățirii activităților economice. Totodată, acest lucru reprezintă o sursă de locuri de muncă și un prilej de relansare economică.

Propunem următorii indicatori minimi de locuire:

20 mp Al/locuitor	total 39.920 mp
3 locuitori / apartament total	670 locuințe
0,7 locuitori / cameră	

Intravilanul se extinde cu o suprafață de teren destinată realizării de locuințe, iar realizarea echipării tehnico-edilitare va determina modernizarea a ~ 40-70% din totalul fondului locuibil.

Structura zonei de locuit se propune a respecta caracterul zonelor rurale, dar poate însă include obiective mici economice: mică producție, comerț, prestări de servicii, dotări de interes local.

Reconsiderarea caracterului arhitectural poate să însemne un stimulent și un sprijin în vederea încurajării construcției de locuințe sau a îmbunătățirii indicatorilor specifici de locuire.

Bilanțul teritorial al zonelor cuprinse în intravilanul propus are la bază bilanțul teritorial al intravilanului existent, corectat cu mutațiilor de suprafețe între zonele funcționale sau majorat cu suprafețele justificate pentru introducerea în intravilan.

ZONE FUNCȚIONALE	Suprafața (ha) PROPUS						Procent din intravilan
	Localitate principală	Localitate aparținătoare	Localitate aparținătoare	Localitate aparținătoare	Trupuri izolate	TOTAL	
	Birchiș	Ostrov	Virișmort	Căpâlnaș			
LOCUIȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE	242,95	90,80	49,39	269,31	-	652,45	84,23
UNITĂȚI INDUSTRIALE ȘI DEPOZITARE	-	-	-	0,2	-	0,2	0,03
UNITĂȚI AGRO-ZOOTEHNICE	6,01	1,94	-	-	-	7,95	1,02
INSTITUȚII ȘI SERVICII DE INTERES PUBLIC	2,89	0,67	0,11	8,43	-	12,01	1,56
CĂI DE COMUNICAȚIE ȘI TRANSPORT, din care:							
• rutier	7,64	5,41	2,28	7,24	-	22,57	2,91
• feroviar	-	-	-	-	-	-	-
SPAȚII VERZI, SPORT, AGREMENT	5,61	3,37	8,10	28,66	-	45,83	5,92
CONSTRUCȚII TEHNICO-EDILITARE	2,76	0,45	-	-	2,70	5,51	0,76
GOSPODĂRIE COMUNALĂ, CIMITIRE	4,24	1,54	0,45	2,49	-	8,72	1,11
DESTINAȚIE SPECIALĂ	-	-	-	-	-	-	-
TERENURI LIBERE (agricol)	-	-	-	-	-	-	-
APE	5,08	-	13,92	-	-	19,00	2,46
PĂDURI	-	-	-	-	-	-	-
TERENURI NEPRODUCTIVE	-	-	-	-	-	-	-
TOTAL INTRAVILAN PROPUS:	277,18	104,18	74,25	316,33	2,70	774,64	100

Din care 4,23 plantații aliniament și protecție, respectiv:

- Birchiș = 0,64 ha
- Ostrov = 0,25 ha
- Virișmort = 1,40 ha
- Căpâlnaș = 1,94 ha

BIRCHIȘ - INTRAVILAN INCLUSIV TRUPURI

Zone funcționale	EXISTENT		PROPUS	
	Suprafața (ha)	Procent % din total intravilan	Suprafața (ha)	Procent % din total intravilan
LOCUIŢE ŞI FUNCŢIUNI COMPLEMENTARE	245,55	90,59%	242,95	87,70%
UNITĂŢI INDUSTRIALE ŞI DEPOZITARE				
UNITĂŢI AGRO-ZOOTEHNICE	6,01	2,22%	6,01	2,16%
INSTITUŢII ŞI SERVICII DE INTERES PUBLIC	2,89	1,07%	2,89	1,04%
CĂI DE COMUNICAŢIE ŞI TRANSPORT, din care:				
• rutier	6,14	2,25%	7,64	2,75%
• feroviar	-	-	-	-
• aerian	-	-	-	-
• naval	-	-	-	-
SPAŢII VERZI, SPORT, AGREMENT, PROTECŢIE	1,20	0,44%	5,61	2,02%
CONSTRUCŢII TEHNICO-EDILITARE			2,70	0,96%
GOSPODĂRIE COMUNALĂ, CIMITIRE	4,26	1,57%	4,26	1,54%
DESTINAŢIE SPECIALĂ	-	-	-	-
TERENURI LIBERE	-	-	-	-
APE	5,08	1,86%	5,08	1,83%
PĂDURI	-	-	-	-
TERENURI NEPRODUCTIVE	-	-	-	-
TOTAL INTRAVILAN	271,13	100,00	277,18	100,00

CĂPĂLNAȘ - INTRAVILAN INCLUSIV TRUPURI

Zone funcționale	EXISTENT		PROPUS	
	Suprafața (ha)	Procent % din total intravilan	Suprafața (ha)	Procent % din total intravilan
LOCUIŢE ŞI FUNCŢIUNI COMPLEMENTARE	265,77	88,74%	269,31	85,24%
UNITĂŢI INDUSTRIALE ŞI DEPOZITARE	-	-	-	-
UNITĂŢI AGRO-ZOOTEHNICE	0,20	0,07%	0,20	0,06%
INSTITUŢII ŞI SERVICII DE INTERES PUBLIC	6,23	2,08%	8,43	2,64%
CĂI DE COMUNICAŢIE ŞI TRANSPORT, din care:				
• rutier	5,17	1,73%	7,24	2,28%
• feroviar	-	-	-	-
• aerian	-	-	-	-
• naval	-	-	-	-
SPAŢII VERZI, SPORT, AGREMENT, PROTECŢIE	19,56	6,55%	28,66	9,01%
CONSTRUCŢII TEHNICO-EDILITARE	-	-	-	-
GOSPODĂRIE COMUNALĂ, CIMITIRE	2,49	0,83%	2,49	0,77%
DESTINAŢIE SPECIALĂ	-	-	-	-
TERENURI LIBERE	-	-	-	-
APE	-	-	-	-
PĂDURI	-	-	-	-
TERENURI NEPRODUCTIVE	-	-	-	-
TOTAL INTRAVILAN	299,42	100,00	316,33	100,00

OSTROV - INTRAVILAN INCLUSIV TRUPURI

Zone funcționale	EXISTENT		PROPOS	
	Suprafața (ha)	Procent % din total intravilan	Suprafața (ha)	Procent % din total intravilan
LOCUINȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE	91,52	88,88%	90,80	87,15%
UNITĂȚI INDUSTRIALE ȘI DEPOZITARE	-	-	-	-
UNITĂȚI AGRO-ZOOTEHNICE	1,94	1,88%	1,94	1,86%
INSTITUȚII ȘI SERVICII DE INTERES PUBLIC	0,67	0,65%	0,67	0,64%
CĂI DE COMUNICAȚIE ȘI TRANSPORT, din care:				
• rutier	4,01	3,89%	5,51	5,25%
• feroviar	-	-	-	-
• aerian	-	-	-	-
• naval	-	-	-	-
SPAȚII VERZI, SPORT, AGREMENT, PROTECȚIE	3,37	3,27%	3,37	3,24%
CONSTRUCȚII TEHNICO-EDILITARE	-	-	0,35	0,32
GOSPODĂRIE COMUNALĂ, CIMITIRE	1,54	1,49%	1,54	1,48%
DESTINAȚIE SPECIALĂ	-	-	-	-
TERENURI LIBERE	-	-	-	-
APE	-	-	-	-
PĂDURI	-	-	-	-
TERENURI NEPRODUCTIVE	-	-	-	-
TOTAL INTRAVILAN	103,05	100,00	104,18	100,00

VIRIȘMORT - INTRAVILAN INCLUSIV TRUPURI

Zone funcționale	EXISTENT		PROPOS	
	Suprafața (ha)	Procent % din total intravilan	Suprafața (ha)	Procent % din total intravilan
LOCUINȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE	45,79	74,45%	49,39	66,49%
UNITĂȚI INDUSTRIALE ȘI DEPOZITARE	-	-	-	-
UNITĂȚI AGROZOTEHNICE	-	-	-	-
INSTITUȚII ȘI SERVICII DE INTERES PUBLIC	0,11	0,18%	0,11	0,15%
CĂI DE COMUNICAȚIE ȘI TRANSPORT, din care:				
• rutier	1,28	2,08%	2,28	3,07%
• feroviar	-	-	-	-
• aerian	-	-	-	-
• naval	-	-	-	-
SPAȚII VERZI, SPORT, AGREMENT, PROTECȚIE	-	-	8,10	10,92%
CONSTRUCȚII TEHNICO-EDILITARE				
GOSPODĂRIE COMUNALĂ, CIMITIRE	0,45	1,00%	0,45	1,00%
DESTINAȚIE SPECIALĂ	-	-	-	-
TERENURI LIBERE	-	-	-	-
APE	13,92	22,65	13,92	18,76
PĂDURI	-	-	-	-
TERENURI NEPRODUCTIVE	-	-	-	-
TOTAL INTRAVILAN	61,55	100,00	74,25	100,00

TERITORIU ADMINIS- TRATIV AL UNITĂȚII DE BAZĂ	CATEGORII DE FOLOSINȚĂ (ha)										
	Agricol					Neagricol					TOTAL
	Arabil	Pășuni	Fânețe	Vii	Livezi	Păduri	Ape	Drumuri	Curți constr.	Neprod	
EXTRAVILAN	1.957,03	1651,00	1.127,00	-	-	4.385,00	89,00	189,33	2,70	55,00	9.456,06
INTRAVILAN	637,49	-	-	-	-	-	19,00	22,67	92,78	-	771,94
TOTAL	2.594,52	1.651,00	1.127,00	-	-	4.385,00	108,00	212,00	95,49	55,00	10.228,00
% din total	5.372,52 ha =52,53%					4855,48 ha =47,47%					100,00

Bilanțul teritorial al terenurilor cuprinse în teritoriul administrativ al comunei

Categoria de folosință	Suprafață totală ha	Procent din suprafața totală %
— Arabil	2.594,52	25,36%
— Pășuni	1.651	16,15%
— Fânețe	1.127	11,02%
— Vii	0	
— Livezi	0	
Teren agricol:	5.372,52	52,53%
— Păduri	4.385	42,87%
— Ape	108	1,06%
— Drumuri	212	2,06%
— Construcții	95,48	1,04%
— Neproductiv	55	0,54%
Teren neagricol:	4.855,48	47,47%
Total general:	10.228	100%

Bilanțul teritorial al suprafețelor cuprinse în intravilanul propus

Situația terenurilor din intravilan, per total comună și defalcat pe categorii de folosință este prezentat în tabelul următor:

Categoria de folosință	Suprafață totală ha
— Arabil	637,49
— Pășuni	-
— Fânețe	-
— Vii	-
— Livezi	-
Total agricol:	637,49
— Păduri	-
— Ape	19,00
— Drumuri	22,67
— Construcții	95,48
— Neproductiv	-
Total neagricol:	137,15
Total general:	774,64

COMPUNEREA INTRAVILANULUI – SITUAȚIE PROPUȘĂ

Intravilanul comunei BIRCHIȘ este format din următoarele trupuri (trupuri principale și trupuri izolate propuse):

1. BIRCHIȘ (reședința de comună)	S=277,18 ha
2. OSTROV (sat aparținător)	S=104,18 ha
3. CĂPĂLNAȘ (sat aparținător)	S=316,33 ha
4. VIRIȘMORT (sat aparținător)	S=74,25 ha
5. Trupuri izolate	S=2,70 ha
Total:	S=774,64

Trupuri izolate propuse:

Localitatea Birchiș	Trup A2 Uzina de apă-captare:	S=1,20 ha
	Trup A3 Stație epurare:	S=1,00 ha
	Trup A4 stație pompare:	S=0,50 ha
Localitatea Ostrov	-	
Localitatea Virișmort	-	
Localitatea Căpălnaș	-	
	Total trupuri izolate propuse:	2,70 ha

(Restul e cuprins în existent).

Deci în total o creștere a intravilanului + trupuri izolate cu 39,49 ha, $774,64 - 735,15 = 39,49$ ha, $39,49 / 735,15 = 5,37\%$.

• INSTITUȚII ȘI SERVICII DE INTERES PUBLIC

Zona centrală, care are un caracter specific din punct de vedere funcțional, fiind cunoscută, în termeni tradiționali, ca vatra satului. Se impune amenajarea de dotări comerciale și financiare, adecvate, moderne și caracteristice. Astfel, aici se vor amplasa, alături de instituțiile existente, sediile financiare, spațiile comerciale, unități de prestări servicii, etc., prin reamenajarea și remodelarea construcțiilor existente, în special cu regim de înălțime parter. Amenajarea de spații de parcare, este o necesitate pentru rezolvarea parcărilor, în special pentru persoanele aflate în tranzit prin localitate.

• ZONA DE LOCUINȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE

Pentru a veni în întâmpinarea doleanțelor populației s-a propus introducerea în intravilanul localității Căpălnaș a unor terenuri, în scopul construirii de locuințe particulare.

Pentru aceste terenuri se instituie interdicție temporară de construire până la elaborarea P.U.Z. Zonele rezidențiale se vor proteja față de căile de trafic rutier majore prin plantații de aliniament, atât cu rol funcțional cât și cu rol decorativ.

• ZONA UNITĂȚILOR INDUSTRIALE ȘI DE DEPOZITARE

Nu au fost rezervate terenuri în scopul dezvoltării industriei sau depozitelor deoarece nu sunt solicitări concrete din partea investitorilor. Pentru cazuri concrete se vor elabora P.U.Z.-uri în vederea introducerii în intravilan a spațiilor de producție și depozitare

• ZONA UNITĂȚILOR AGROZOOOTEHNICE

Terenurile și clădirile fostului C.A.P. au fost preluate în mare de investitori privați.

S-a păstrat destinația zonei cu condiția ca profilul fermelor să respecte condițiile impuse de normele sanitare. În cazul fermei de la Birchiș actualul proprietar trebuie să-și determine capacitatea pentru a nu crea disconfort față de locuințe.

• ZONA DE SPAȚII VERZI, SPORT, AGREMENT, PROTECȚIE

Prin prevederile prezentului P.U.G. se dorește încurajarea liberei inițiative în scopul impulsivării dezvoltării turismului și agroturismului în zonă. Astfel, se propune introducerea în intravilan a unor suprafețe de teren cu potențial turistic în localitatea Virișmort, unde autoritățile locale intenționează să amenajeze o zonă de agroturism adiacent unui lac de acumulare care să rezolve și sursa de apă. Localitatea Virișmort în curs de dezafectarea naturală se propune să se mențină și să se dezvolte cu profil agroturism.

În localitatea Căpâlnaş se propune realizarea unor spații verzi pe terenurile degradate existente cit și a unei baze sportive în apropierea conacului. Parcul dendrologic se menține cu propunerea de a se realiza o amenajare peisajeră și de a-l integra în circuitul turistic, cu reducerea zonei de protecție.

În toate localitățile se vor realiza spații verzi de protecție între zona de locuințe și cea de gospodărie comunală și plantații de aliniament de-a lungul drumurilor cu trafic intens, precum și în zonele nou introduse în intravilan, destinate construcției de locuințe, se va asigura norma de 25 mp/locuitor minim, $2.000 \text{ locuitori} \times 25 = 50.000 \text{ mp}$ necesar asigurat peste 400.000 mp, deci se respectă prevederile L114/2007, restul de 4,23 ha rețele aliniament + protecție.

• ZONA DE GOSPODĂRIE COMUNALĂ

Cimitirele existente sunt suficiente ca și suprafață. Se impune luarea de măsuri în scopul asigurării normelor de protecție sanitară.

Se propune transportul gunoierului la rampa de gunoi din Lipova, precum și a unor platforme de colectare selectivă, cu respectarea normelor de protecție sanitară în toate localitățile componente. De asemenea, în vederea extinderii alimentării cu apă potabilă, se vor realiza puțuri de captare a apei potabile, uzina de apă, stație de pompare, rezervoare precum și stații de epurare ecologice.

• ZONA DE CĂI DE COMUNICAȚIE ȘI TRANSPORT

Majoritatea terenurilor nou introduse în intravilan se găsesc pe traseul unor drumuri existente și a altor drumuri de categoria a IV-a. Ponderea zonelor destinate căilor de transport și comunicație din total intravilan se regăsesc în tabelele anexate anterior.

3.8. MĂSURI ÎN ZONELE CU RISCURI NATURALE

Conform P.A.T.J., secțiunea a V-a "Zone de risc natural", zonele de risc natural reprezintă areale delimitate geografic, în interiorul cărora există un potențial de producere a unor fenomene naturale distructive, care pot afecta populația, activitățile umane, mediul natural și cel construit și pot produce pagube și victime umane. Conform anexelor 1-7 ce fac parte integrantă din secțiune (parte scrisă și desenată), pe teritoriul administrativ al comunei Birchiș, există zone de risc natural, respectiv suprafețe inundabile și eroziuni de mal. Din punct de vedere al seismicității, teritoriul comunei se află în zona seismică D, coeficientul seismic $K_s = 0,16$ iar perioada de colț $T_c = 1 \text{ s}$.

În lucrarea "Zone din județul Arad expuse la riscuri naturale" elaborat de Fundația "Vasile Goldiș"- Arad la comanda Consiliului Județean, sunt localizate zonele respective și anume:

- **terenurile neproductive** de pe teritoriul administrativ al comunei (anexa nr.11): mlaștini, ravene, gropi de împrumut, nisip, stâncării
- **eroziuni de mal** (anexa nr. 6): mal stâng Mureș, lungime 1300 m, bunuri degradate – teren agricol
- **suprafețe inundabile** (anexa nr. 4): total 2.179 ha, din care arabil 1.831 ha și pășune 348 ha

În Anexa 3 este prezentat un extras din planul de analiză și acoperire a riscurilor al comunei Birchiș (nr. 188/12.02.2008 al U.L.S.U.), grupat pe categorii de risc.

3.1. Riscuri naturale: vijeliile, furtuna, ploi torențiale, secetă, etc.

3.1.1. Inundațiile, surpări mal

3.1.2. Incendii de pădure

3.2. Riscuri tehnologice

3.3. Riscuri de incendiu în localitate

3.4. Riscuri sociale

3.5. Alte tipuri

3.9. DEZVOLTAREA ECHIPĂRII EDILITARE

• Gospodărirea apelor

Pentru asigurarea sursei de apă potabilă în comună, este necesar să fie executate unul sau mai multe foraje, în zone și la adâncimi care vor rezulta dintr-un studiu hidrogeologic. În funcție de concluziile studiului, urmează a se stabili soluția de alimentare cu apă a localităților, respectiv poziția forajului, adâncimea lui, precum și sistemul de distribuție în localități.

• **Alimentarea cu apă**

După stabilirea parametrilor sursei de apă, se vor executa restul de instalații necesare pentru rezerva de apă, ridicarea presiunii, rețelele magistrale și de distribuție necesare. La realizarea alimentării cu apă se vor utiliza instalațiile existente, respectiv rezervorul de înmagazinare, pompe, rețea de distribuție existente în localitatea Birchiș. O soluție alternativă pentru alimentarea cu apă o constituie sistemul și sursa de apă din Săvârșin, cu mențiunea că, datorită distanței relativ mari de transport, este necesar a se întocmi un studiu tehnico-economic care să stabilească varianta cea mai bună de adoptat.

În funcție de calitatea apei subterane captate, va fi prevăzută o stație de tratare a apei, cu dotările necesare, inclusiv laborator de analize.

Rezervoarele de apă vor fi prevăzute în fiecare localitate a comunei și vor servi atât la acoperirea vârfurilor de consum cât și ca rezervă pentru apa de incendiu necesară.

Rețelele de distribuție vor fi prevăzute cu hidranți amplasați la distanțele normate, precum și cu cișmele stradale. Branșarea gospodăriilor individuale se va face numai după realizarea unui sistem de colectare, transport și epurare al apelor uzate menajere din fiecare localitate.

Necesarul de apă pentru stingerea incendiilor

Conform SR 1343-1/95 tabel 3 - numărul de incendii simultane = 1.

- Debitul de apă pentru stingerea din exterior a incendiului = 5 l/s
- Debitul de apă pentru stingerea din interior a incendiului = 2,5 l/s

Conform articol 2.3.14 - durata de funcționare a hidranților interiori este de 10 minute iar a hidranților exteriori de 3 ore

Pentru asigurarea necesarului de apă pentru incendii, până la realizarea sistemului centralizat de alimentare, se va utiliza sursa existentă de apă, cu dotările ei. Mașina utilizată pentru stingerea incendiilor se va alimenta cu apă de la hidranții existenți în localitatea Birchiș.

În Anexa 4 este prevăzut breviarul de calcul și memoriul detaliat apa-canal.

• **Canalizarea menajeră**

Pentru evacuarea și epurarea apelor uzate menajere din comuna Birchiș se propune pentru fiecare localitate, executarea unui sistem de canalizare menajeră, care să preia apa uzată de la toți consumatorii de apă.

Pe traseul rețelelor de canalizare se vor executa stații de pompare atunci când cotele terenului sau distanța le impun.

Epurarea apelor se va realiza prin stații de epurare ecologice, dimensionate pentru fiecare localitate sau grupate în funcție de numărul de locuitori și relația cu posibila emisari spre Mureș, ca ape convențional curate.

Apele epurate vor fi evacuate prin pompare, în emisarii cei mai apropiați (canale sau văi).

• **Canalizarea pluvială**

Pentru dirijarea apelor pluviale din localitate spre emisarii exteriori, șanțurile și rigolele stradale vor fi curățate și dalate, asigurându-se pantă de scurgere.

• **Alimentare cu energie electrică**

Propuneri privind extinderi sau devieri de linii electrice:

Se vor realiza din linia electrică aeriană de 20 kV existentă lângă DJ, racordurile aeriene necesare pentru noile posturi de transformare.

Propuneri de construire de noi stații de transformare sau posturi de transformare:

Pentru asigurarea necesarului de consum electric se propun următoarele lucrări:

- amplificarea posturilor de transformare existente;
- schimbarea conductoarelor neizolate cu conducte torsadate;
- realizarea unui post de transformare pentru stațiile de pompare apă potabilă și ape uzate din satul Căpâlnaș.

• **Telecomunicații**

Propuneri pentru extinderea liniilor de telecomunicații:

Se propune realizarea unei rețele de telecomunicații cu fibră optică pentru asigurarea unor servicii de telecomunicații moderne: telefonie, internet, CATv, etc.

3.10. PROTECȚIA MEDIULUI

În concordanță cu disfuncționalitățile amintite la paragraful 2.10 (Probleme de mediu – Disfuncționalități), ca și măsuri de protecția mediului, pe lângă cele cuprinse în Anexa 1 – memoriu prezentare, se fac următoarele recomandări:

- **Depozitarea controlată a deșeurilor menajere și industriale**

- în acest sens, s-a propus prin prezenta documentație realizarea de rampe de gunoi ecologice, cu respectarea normelor de protecție sanitară centralizat + platforme, colectare selectivă (PUG) în fiecare localitate, pe domeniul public ușor accesibil. Până la finalizarea stației de transfer zonal deșeurile se transportă cu autovehicule adecvate la Lipova. Această măsură trebuie dublată de acțiuni de educare a locuitorilor în activitatea de strângere a gunoaielor - selectarea gunoaielor (sticlă, hârtie, plastic. etc.) și depozitarea corespunzătoare a gunoaielor în locurile amenajate, în cadrul acțiunii de modernizare a serviciului de salubritate, îmbunătățirea stării de curățenie a străzilor, spațiilor publice. Aducerea tuturor pietelor la nivel de dotare, organizare, salubritate corespunzătoare sfârșitului de secol, lichidarea zonelor de comerț, stradal care constituie surse de infecție, insalubritate și de aspect estetic necorespunzător. Menționăm că în prezent poluarea reprezentată de activitățile industriale este neînsemnată ca pondere;
- lichidarea rampelor ilegale de depozitare a gunoiului, paralel cu îmbunătățirea sistemului de colectare a gunoiului menajer, dotarea și organizarea corespunzătoare a unui serviciu modern de salubritate;

Măsuri privind sortarea și precolectarea la locul de producere a deșeurilor urbane

- În conformitate cu "Normele de igienă și a recomandărilor privind modul de viață al populației", cap. V art.9, aprobate cu Ordinul Ministerului Sănătății nr.536/23 iunie 1997, deșeurile urbane trebuie sortate la locul de producere în componente reciclabile și nereciclabile.
- Sistemul preconizat, denumit "dual" permite precolectarea în două grupe a deșeurilor urbane, prin montarea a două sau a mai multor recipiente, marcate cu însemnul stabilit pentru fiecare categorie în materiale reciclabile sau nereciclabile.
- Funcție de natura acestor deșeuri, colectarea se va face cu mijloace diferite funcție de destinația care o are fiecare categorie, respectiv pentru deșeuri nerecuperabile la depozitul controlat de deșeuri, sau la stația de sortare deșeuri realizată în acest scop, sau direct la întreprinderile de recuperare materiale (gen REMAT) sau chiar la fabricile care folosesc deșeuri pentru noile produse (fabrici de hârtie, de sticlă, etc.), dacă materialele recuperate îndeplinesc condițiile de calitate cerute.
- De regulă acest sistem se aplică la blocurile de locuințe și unități industriale, instituții, zone comerciale, etc., dar și la locuințele individuale unde deșeurile reciclabile justifică acest lucru.
- La precolectarea deșeurilor urbane se va avea în vedere de către agentul economic care se ocupă de gestionarea deșeurilor, asigurarea recipientelor necesare pentru sortarea la sursă și condițiile pentru respectarea legislației în domeniu.
- Se prevăd platforme pentru colectare selectivă.

a) Pentru deșeuri menajere

a1. deșeuri predominant organice, biodegradabile se vor precolecta astfel încât orice risc sau disconfort creat de mirosuri, insecte, rozătoare să fie evitat:

- pe cât posibil să nu se amestece cu alte tipuri de deșeuri;
- să se colecteze, pe cât posibil, deșeuri fără substanțe poluante.

a2. deșeuri voluminoase (ancombrante), respectiv deșeurile solide de dimensiuni mari, care nu pot fi preluate cu sistemele de precolectare, se colectează și se transportă separat la unitățile de profil care se ocupă de reciclarea acestora.

În funcție de cantitatea acestor deșeuri voluminoase, care este de presupus să crească în timp, primăriile localităților vor stabili, împreună cu agentul economic specializat, puncte de precolectare și anumite zone unde locuitorii pot să se debaraseze de obiectele de uz casnic cu volum mare (frigidere, televizoare, etc.), sau la punctele de transfer - reciclare.

a3. Pentru deșeurile periculoase

Pentru deșeurile periculoase (toxice, poluante, inflamabile, explozibile, etc.) agentul economic responsabil va asigura funcționarea unui sistem de precolectare și colectare separată a deșeurilor periculoase care pot apărea în deșeurile menajere: acumulatori uscați, tuburi sub presiune (tip spray), tuburi fluorescente, recipiente în care au fost substanțe toxice, substanțe toxice de uz menajer, medicamente.

Se acceptă ca medicamentele să fie colectate și tratate împreună cu deșeurile menajere obișnuite, dacă există siguranța că populația nu are acces la depozitul controlat de deșeuri, ceea ce se întâmplă odată cu realizarea

acestui obiectiv și unde vor exista instrucțiuni clare de acces și depozitare.

Deșeurile rezultate de la unitățile de asistență medicală trebuie să urmeze circuitul deșeurilor de îngrijiri medicale cu risc, conform reglementărilor legale specifice. Se interzice depunerea deșeurilor rezultate din îngrijiri medicale în containerele comune ale clădirilor de locuit.

b) Deșeuri asimilabile celor menajere

Sistemul preconizat în proiect permite reciclarea materialelor rezultate din unitari comerciale, instituții publice, birouri, mică industrie, unități meșteșugărești dacă aceasta compoziție și proprietari sunt similare cu cele ale deșeurilor menajere.

c) Deșeurile din piețe

Se va asigura colectarea separată a deșeurilor de origine vegetală, care pot fi compostate și a celorlalte deșeuri care se pretează la reciclare, cum ar fi: material plastic, sticla, etc. similare cu cele menajere.

Administrația pieței va asigura recipiente marcate și amplasate în locuri special amenajate (puncte de precolectare).

d) Deșeuri din parcuri și grădini

Aceste deșeuri, predominant vegetale, trebuie reciclate prin compostare cu fermentare naturală pe platforme organizate la marginea parcului sau în viitor la stația de compostare a zonei ce se va realiza pentru celelalte deșeuri de origine organica.

e) Deșeurile de construcții

Materialele reciclabile rezultate din refacerea drumurilor, demolări și construcții se colectează și se folosesc într-un sistem de reciclare potrivit cu natura și volumul acestora.

În principiu, orice deșeu din construcții este considerat contaminat și se colectează separat, dirijându-se într-un sistem care să nu permită accesul neautorizate. Antreprenorul va monta recipiente (pubele, containere, etc.) adecvate și va asigura transportul la locurile de sortare centralizate pe localitate.

f) Deșeurile rezultate din îngrijiri medicale acordate la domiciliul pacientului sau cele rezultate din activitatea de îngrijiri medicale acordate în cabinetele medicale amplasate în clădiri de locuit urmează circuitul deșeurilor de îngrijiri medicale cu risc, conform reglementărilor legale specifice.

Se interzice depunerea deșeurilor rezultate din îngrijiri medicale în recipientele comune ale clădirilor de locuit destinate deșeurilor menajere.

g) Deșeurile stradale care în general se compun din deșeuri asimilabile celor menajere precolectate în recipiente stradale (coșuri de hârtii, pubele, etc.) și deșeuri rezultate de la abraziunea cauciucurilor și a străzilor, pământ, frunze și alte deșeuri vegetale, resturi animale, nisip antiderapant și pulberi sedimentate din atmosferă.

Cele două categorii de deșeuri stradale, vor fi precolectate astfel:

- deșeurile asimilabile celor menajere vor fi precolectate în coșuri amplasate la intersecții și în locurile mai aglomerate din oraș și vor fi descărcate în pubele cu roți de 240 l sau containere de 1,1 mc în zonele unde maturatul se realizează manual.

Recipientele cu deșeuri stradale se golesc periodic, nu mai rar de o dată la 2 zile vara (1 aprilie - 1 octombrie).

h. Deșeurile zootehnice, rezultate din amenajări de gospodării particulare (cu cel mult 5 capete porcine și 5 capete bovine) care nu se asimilează cu fermele zootehnice, se precolectează și în recipientele speciale pentru reducerea compostului. Aceste recipiente vor fi amplasate la cel puțin 10 m de ferestrele locuințelor.

• **Epurarea și preepurarea apelor uzate**

- în cazul puțurilor de captare a apei potabile, se recomandă ca în viitor autoritățile locale, să interzică pe suprafețele învecinate acestor puțuri tratamente poluante în agricultură precum și fertilizările cu îngrășăminte naturale sau artificiale, să fie limitate. În acest sens se instituie zonele de protecție severă în jurul puțurilor de captare a apei potabile precum și în cazul rezervoarelor de apă. Mărimea zonelor de protecție sanitară pentru captările de apă și rezervoare a fost stabilită în conformitate cu legea apelor nr.107/96, capitol I, art.13. Conform legii mai sus menționate, zona de protecție severă trebuie să fie de minim 50 m în amonte și 20 m în aval. În cazul conductelor de aducțiune a apei potabile, zona de protecție față de orice potențială sursă de contaminare de 30 m, sau de 20 m când acestea se află situate în amonte. În cazul rețelei de distribuție a apei potabile, trebuie păstrată o distanță minimă de 3 m față de orice sursă de contaminare;

- în vederea protejării bazinului hidrografic împotriva poluării, se propune realizarea de stații de epurare ecologice în fiecare din localitățile aparținătoare;
- realizarea sistemului de canalizare în toate localitățile aparținătoare.

- **Diminuarea până la eliminare a surselor de poluare majoră (emisii, deversări)**

- înlăturarea fenomenelor de poluare provenite de la îngrășămintele chimice, echilibrarea aprovizionării solurilor cu elemente se poate realiza numai pe baza cunoașterii stării de asigurare cu azot, fosfor și potasiu și a indicilor agrochimici necesari calculării dozelor optime economice (care sunt în același timp și optim ecologice) și prin aplicarea strictă a acestor doze. În domeniul poluării solului cu pesticide trebuie ca la tratamente, obiectivul principal să fie nu eradicarea dăunătorilor, ci menținerea lor la un nivel care nu se produc pierderi păgubitoare din punct de vedere economic;
- în prezent poluarea reprezentată de activitățile industriale este neînsemnată ca pondere, astfel că în prezent nu există emisii poluante; Se interzice dezvoltarea industriilor mari și a industriilor poluante în apropierea zonelor de locuit.

- **Organizarea sistemelor de spații verzi**

- se propune amenajarea de spații verzi în toate zonele nou introduse în intravilan destinate construirii de locuințe sau case de vacanță, cât și de zone verzi de protecție a acestora față de surse poluante (industrie, circulații majore, cimitire, rampe de gunoi). Acest lucru este valabil și în cazul zonelor de locuințe existente;
- întreținerea spațiilor verzi existente.

- **Recuperarea terenurilor degradate, consolidări de maluri și taluzuri, plantări de spații verzi**

- S-au prevăzut în localitatea Căpâlnaș realizarea unor grădini pe terenurile degradate

- **Zone protejate; Zone propuse pentru refacere peisagistică și reabilitare urbană**

Conform prevederilor legale din domeniu, respectiv:

1. În conformitate cu prevederile Ordonanței de Urgență a Guvernului nr.57/20.06.2007 (publicată în M.O. al României, Partea I – nr.442/29.06.2007) – art.15: „Ariile naturale protejate și coridoarele ecologice vor fi evidențiate în mod obligatoriu de către Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară în planurile naționale, zonale și de urbanism, în planurile cadastrale și în cărțile funciare”.

2. În conformitate cu prevederile H.G. nr.1284/24.10.2007 (publicată în M.O. al României, Partea I – nr.739/31.10.2007) – privind declararea ariilor de protecție specială avifaunistică ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000, în România, pe suprafața administrativă a comunei Birchiș, respectiv pe 7% din suprafață, s-a constituit ca arie protejată „Defileul Mureșului Inferior - Dealurile Lipovei” – cod: ROSPA0029.

Conform art.2 din H.G. 1284/2007: „Pentru toate planurile, programele și proiectele care urmează să se desfășoare în ariile de protecție specială avifaunistică, precum și în vecinătatea acestora se aplică prevederile legale referitoare la procedura de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe și la procedura cadru de evaluare a impactului asupra mediului”.

3. În conformitate cu prevederile Ord. M.M.D.D. nr.1964/2008 (publicată în M.O. al României, Partea I – nr.98/07.02.2008) – privind declararea siturilor de importanță comunitară ca parte integrantă a rețelei ecologice Natura 2000 în România, pe suprafața administrativă a comunei Birchiș, respectiv pe 7% din suprafață, s-a constituit ca arie protejată „Defileul Mureșului Inferior” – cod: ROSCI0064.

Conform art. 3 din Ord. M.M.D.D. nr.776/2007 se impune încadrarea în mod obligatoriu a siturilor de importanță comunitară în planurile de amenajare a teritoriului și de urbanism.

Aceste acte normative prevăd:

- conform H.G. 1284/24.10.2007 anexă punct 29, cod: ROSPA0029 (atașată la documentație) instituirea unei zone de protecție specială avifaunistică pe 100% din teritoriul administrativ al comunei deci 10.228 ha. Acest lucru este precizat în adresa MMDD din 10.10.2008 (atașată și prezenta documentație).
- conform Ordinului M.M.D.D. nr.1964/2008 anexă punct 64, cod: ROSCI0064 (atașată la documentație) este necesară includerea a peste 7% aproximativ 716 hectare în cadrul zonei de protecție, aceasta se referă conform formularului standard pentru siturile cu valoare comunitară la caracteristicile esențiale, tipurile de habitate, specii mamifere, amfibieni, pești și alte specii importante etc. în condițiile cuprinse în bibliografia aferentă Anexa 2.

Ambele sunt parte integrantă a P.U.Z. Birchiș iar instituțiile abilitate prin lege și acte normative vor asigura atât implementarea cât și respectarea acestor acte normative.

3.11. REGLEMENTĂRI URBANISTICE

Destinația terenurilor, zonele funcționate rezultate

Reglementarea destinației terenurilor din localitate s-a făcut în cadrul planșei 03 A – Reglementări - Zonificarea teritoriului. Zonele funcționale au fost descrise la paragraful 3.7. - Zonificare funcțională - Intravilan propus.

Odată cu încheierea aplicării Legii nr. 18, va trebui să se treacă la o actualizare a tuturor terenurilor și trupurilor izolate din punct de vedere al proprietarilor.

În ceea ce privește intravilanul localităților componente ale comunei, se va respecta zonificarea funcțională conform planșelor:

Zonele protejate și limitele acestora

În aceleași planșe enumerate anterior, precum și în planșa "Încadrarea în teritoriu", sunt marcate zonele de protecție a monumentelor istorice, arheologice, de arhitectură și cu valoare peisagistică, precum și zonele de protecție sanitară pentru puțuri de captare a apei potabile, uzină de apă, rezervoare de apă, cimitire, rampe de gunoi, precum și cele din capitolul 3.9.

Interdicții temporare de construire

În intravilanul localității Birchiș prin prevederile prezentului P.U.G. se pun sub interdicție temporară de construire următoarele zone:

Localitatea Birchiș - zona dintre cimitir și locuințe

Aceste zone se pun sub interdicție temporară de construire până la elaborarea unui bilanț de mediu. Interdicțiile de construire își pierd valabilitatea în momentul eliminării cauzelor ce le-au determinat.

- Restricții privind regimul de înălțime

În general s-a propus respectarea regimului de înălțime al zonei.

Pentru zona centrală s-a propus un regim de înălțime de P+1; P+2.

Pentru principalele artere de circulație s-a propus un regim de înălțime P+1; P+1+M.

În restul localității regimul de înălțime va fi P; P+M; P+1.

3.12. OBIECTIVE DE UTILITATE PUBLICĂ

Ținând cont de tema de proiectare, de posibilitățile reale de finanțare (relativ reduse) cât și de necesarul de dotări rezultat din calcul, se propune realizarea următoarelor obiective:

- Zone verzi și terenuri de sport:

Se propune amenajarea de spații verzi în toate zonele nou introduse în intravilan destinate construirii de locuințe sau case de vacanță, cât și de zone verzi de protecție a acestora față de surse poluante (circulații majore, cimitire, rampe de gunoi). Toate localitățile au teren de sport. Se propune realizarea unei baze sportive, amenajarea spațiilor verzi din cadrul grădinilor localității Căpâlnaș și crearea de locuri de joacă pentru copii. În celelalte localități se vor realiza de asemeni locuri de joacă pentru copii, locuri de odihnă, agrementarea lor cu obiecte de mobilier urban.

- Gospodărie comunală:

- pentru toate localitățile gunoaielor menajere se depozitează zonal, la Lipova în rampa amenajată.

- Circulația:

- străzi noi în zonele introduse în intravilan conform planurilor urbanistice;

- amenajări de intersecții;

- amenajarea intersecțiilor conflictuale existente

- Lucrări edilitare:

- realizarea rețelei de alimentare cu apă potabilă;

- realizarea rețelei de canalizare;

- realizarea de puțuri de captare a apei potabile;

- realizarea de rezervoare de apă;

- realizarea unei uzine de apă;

- realizarea de stații ecologice de epurare a apelor uzate.

Nu se propune realizarea rețelei de distribuție a gazelor naturale, neexistând oportunități în acest sens.

Tipuri de proprietate asupra terenurilor din intravilan

În planșa - Proprietatea asupra terenurilor sunt prezentate tipurile de proprietate a terenurilor, în funcție de informațiile primite.

Pentru localitatea Birchiș și pentru localitățile aparținătoare cât și pentru trupuri izolate în intravilanul existent avem următoarele tipuri de proprietate:

- **proprietate publică**
  - terenuri proprietate publică de interes județean
  - terenuri proprietate publică de interes local
- **proprietate privată**
  - terenuri proprietate privată (ale unităților administrativ teritoriale) de interes local
  - terenuri proprietate privată a persoanelor fizice sau juridice

În ceea ce privește situația juridică a terenurilor datele nu sunt actualizate, nu sunt date suficiente și la zi pe toată suprafața intravilanului. Având în vedere că nu toate unitățile economice s-au privatizat, că nu s-a încheiat acțiunea de inventariere a terenurilor conform H.G. nr. 834/1991, aplicarea deficitară a legii 18, fac ca datele privind regimul juridic al terenurilor să fie actualizate pentru întreaga suprafață studiată. Terenurile ce se propun a fi introduse în intravilan sunt proprietatea privată a persoanelor fizice

4. CONCLUZII - MĂSURI ÎN CONTINUARE

- **Amenajarea și dezvoltarea unității teritorial - administrative de bază în totalitate ei, în corelare cu teritoriile administrative înconjurătoare**

Posibilitățile de dezvoltare, în continuare, a comunei sunt legate de depășirea crizei economice acute prin care trece întreaga economie națională și evitarea cronicizării ei. Planul Urbanistic General a fost elaborat ținând cont de o serie de factori precum: prevederile P.A.T.J. privind strategiile de termen scurt, mediu, și lung de dezvoltare a județului, de situarea comunei în rețeaua de localități a județului, de căile de comunicație și de transport, lucrările majore propuse în teritoriu, mutațiile intervenite în folosința terenurilor, dezvoltarea în teritoriu a echipării edilitare.

- **Șansele de relansare economico - socială a localităților, în corelare cu programul propriu de dezvoltare.**

Obiectivele conducerii locale sunt îndreptate spre atragerea de cât mai mulți investitori, care prin realizarea investițiilor pe care le au în plan să asigure relansarea economică a localității, atât pe termen mediu cât și pe termen lung. De asemenea, realizarea unui plan de dezvoltare cât mai flexibil prezintă șanse mari de rezolvare a dezideratelor propuse.

Nu sunt neglijabile nici grija pentru asigurarea dotărilor și a căilor de acces pentru tot teritoriul administrativ. În era informațională. a cărei apariție se preconizează într-un timp relativ scurt, distanțele nu vor mai constitui o barieră, eventualii investitori, luând în calcul mai mult calitatea mâinii de lucru și a condițiilor optime de dezvoltare. În vederea atragerii de investitori, conducerea locală trebuie să-și susțină punctul de vedere, să prezinte avantajele locale privind amplasarea comunei, a amplasamentelor rezervate pentru zonele industriale cât și facilitățile acordate prin accesul la rețelele edilitare, legătură directă la marile căi de trafic rutier și feroviar, dar și mâna de lucru ieftină din zonă și calitatea acesteia.

De luat în considerare sunt și necesitățile unor categorii de oameni care prin activitatea lor și a unui număr redus de angajați pot oferi servicii în toate domeniile vieții, domeniul serviciilor fiind unul foarte deficitar.

Tendențele în modul de locuire contemporană sunt canalizate spre satisfacerea necesităților de viață (odihnă, recreere, prepararea și servirea mesei, igiene etc.), dar și pentru satisfacerea activităților legate de relațiile sociale ale locuitorilor (primirea oaspeților etc.) sau de informare (teleinformare, presă etc.) sau de prelungirea unor tipuri de preocupări profesionale pentru exercitarea profesiei (fie informarea pentru pregătirea intelectuală la profesori, doctori etc., fie spații pentru exercitarea unor meserii, sunt cele mai adaptate necesităților actuale.

Spațiile destinate practicării meseriei la domiciliu pot fi împărțite la rândul lor în două: unul care este destinat ca atelier și altul ca spațiu de vânzare, primire). De regulă, acestea vor fi ateliere mici, nepoluante, cu un număr de angajați până la 3 persoane, care prin activitatea lor nu produc poluarea aerului, solului, subsolului, a sitului, a vecinilor.

Interdependențele complexe în continuă evoluție, dintre fenomenele și procesele economice, dimensiunile factorilor antrenați și finalitatea socială a dezvoltării regionale, fac necesară orientarea acestuia prin programe realiste, coerente și consistente la adoptarea unor politici regionale corespunzătoare, respectiv tratarea teritoriului

administrativ - teritorial al comunei Birchiș ca un sistem de elemente interdependente care acționează ca un tot unitar.

- **Categoriile principale de intervenție, care să susțină materializarea programului de dezvoltare**

Pornind de la analiza situației existente și a studiilor privind completarea și diversificarea rețelelor publice în concordanță cu opțiunile populației și necesarul preliminar în raport cu normativele în vigoare pentru toate categoriile de servicii, măsurile de intervenție au fost tratate amănunțit la paragrafele:

- 3.2. Evoluție posibilă, priorități
- 3.3. Optimizarea relațiilor în teritoriu
- 3.4. Dezvoltarea activităților
- 3.6. Organizarea circulației și a transporturilor
- 3.8. Dezvoltarea echipării edilitare
- 3.12. Obiective de utilitate publică

Strategia de organizare adoptată pentru dezvoltarea localității trebuie să fie suficient de flexibilă pentru a se adapta la schimbările neprevăzute de situație, dar trebuie să fie suficient de fermă pentru a se asigura direcții clare administrației locale referitor la politica de investiții.

- **Priorități de intervenție, în funcție de necesități și opțiunile populației**

Poate cea mai ardentă necesitate a populației în perioada actuală, este posibilitatea de a avea asigurate locurile de muncă, direcție înspre care se îndreaptă și conducerea Consiliului Local. În acest sens, prin prezentul proiect s-au făcut propuneri pentru dezvoltarea prioritare a activităților economice care să ducă în primul rând la valorificarea potențialului natural, economic și uman existent pe teritoriul comunei. Acest program trebuie susținut de Consiliul local prin politicile proprii de dezvoltare a localității, care să sprijine inițiativa privată prin acordarea de terenuri, un număr cât mai mare de facilități (inclusiv accesul la rețelele edilitare), pentru a asigura condiții optime și egale de dezvoltare tuturor întreprinzătorilor locali.

Ridicarea gradului de urbanizare a localității, prin modernizarea străzilor existente, asigurarea tuturor facilităților din punct de vedere al dotărilor sociale, financiare și culturale, dezvoltarea rețelelor edilitare, siguranța cetățeanului, sunt necesități care țin de un mod adecvat de locuire al acestui secol, spre care aspiră orice cetățean.

- **Aprecieri ale elaboratorului PUG asupra unor constrângeri (limite fizice în dezvoltare), poziții diferite elaborator PUG - beneficiar (mărimi nejustificate ale intravilanului etc.)**

Pentru a putea pune în practică propunerile Planului urbanistic general, este necesară în primul rând actualizarea cadastrului localității, precum și elaborarea următoarelor lucrări:

- Planuri urbanistice de zonă pentru toate zonele noi, introduse în intravilanul localității;
- Planuri urbanistice de zonă pentru zonele cu interdicție temporară de construire;
- Planuri urbanistice de detaliu, în zonele unde vor fi amplasate obiective de interes public.

Eșalonarea în timp a acestor proiecte se va face în funcție de strategia și posibilitățile bugetare ale Consiliului local al comunei Birchiș. Atacarea acestor proiecte și studii se va face prealabil în funcție de inițiativele particulare și de solicitările pe care le va primi Consiliul Local, structura actuală a bugetului local nepermițând finanțarea tuturor acestor lucrări.

Întocmit:
arh. IOAN DARIDA